ЛЕНИН КЎРСАТГАН ЙЎЛДАН

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

9-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 235 (2268).
25 НОЯБРЬ ЯКШАНБА 1962 ЙИЛ
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

КПСС Марказий Комитети Пленуми шуни таъкидлайдики, ишлаб чиқариш принципига қараб халқ хўжалигига партия раҳбарлигини қайта қуриш КПСС XXII съездининг саноатни, қурилишни, транспортни, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва халқнинг турмуш даражасини юксалтириш тўғрисидаги қарорларини тезлик билан амалга ошириш учун қулай шароитларни вужудга келтиради.

(КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми қароридан).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми 23 ноябрда Кремлда ўз ишини тамомлади. Пленум қатнашчилари ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «СССР экономикасини ривожлантириш ва халқ хўжалигига партия раҳбарлиги» деган докладини ҳар томонлама муҳокама қилдилар.

Қозоғистон Компартияси Қўриқ ўлка комитетининг биринчи секретари **Т. И. Соколов** мажлиснинг бошида сўзга чиқиб айтдики, бизнинг партиямиз, унинг Марказий Комитети XXII съезд қарорларини зўр бериб ва муваффақиятли равишда амалга оширмоқдалар. Мамлакат халқ хўжалигига раҳбарликни янада яхшилашга доир етилган таклифлар ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг ҳаётий муҳим докладида айтиб ўтилди. Бу доклад партия ва давлат қурилишининг ленинча принципларини ижодий ривожлантириб берди. Бутун совет халқи етти йиллик планнинг кўпчилик кўрсаткичлари муддатидан олдин бажарилаётганлиги билан фахрланади. Совет экономикаси ҳеч қачон ҳозирги вақтда бўлганидек шу қадар тез суръатлар билан ўсмаган эди.

Қўриқ ўлка меҳнаткашлари ҳам, деб давом қилди ўртоқ Соколов, коммунистик қурилишга ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Бу йил ўлкада саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми 1958 йилдаги даражадан икки баравар ошиб кетади. Саноат ва қишлоқ хўжалигида капитал қурилиш жуда кенг авж олди. Яқиндагина ярим чўл бўлиб ётган кенг территорияда юзлаб йирик совхозлар ва янги саноат корхоналари вужудга келтирилди. Кустанай областида учта энг катта кон-бойитиш комбинати тез суръатлар билан қурилмоқда. Бу комбинатлар тўла қувват билан ишга туширилганидан кейин ҳар йили 80 миллион тоннага яқин темир руда бериб туради. Чорвачилик фермалари, ремонт устахоналари, элеваторлар, дон складлари, уй-жой бинолари, мактаблар, медицина ва маданий-оқартув муассасалари, темир йўл ва тош йўллар тез суръатлар билан қурилмоқда. Кучли қурилиш базаси вужудга келтирилмоқда.

Қўриқ ерларда ташкил этилган совхозларнинг кўпчилиги нисбатан қисқа муддат ичида кўп тармоқли йирик хўжаликларга айланди. Ҳозир ҳар бир совхозда ўрта ҳисобда 30 минг гектар ҳайдаладиган ер икки минг бошдан кўпроқ қорамол, кўп миқдорда бошқа чорва ва парранда турлари бор.

Кейинги уч йил ичида ўлканинг аҳолиси ярим миллион кишидан зиёдроқ кўпайди. Ҳозирги вақтда ўлканинг аҳолиси қарийб уч ярим миллион кишини ташкил этади. Бу эса, қишлоқ хўжалиги ва саноат учун ўлканинг ўзида кадрлар етиштириш вазифасини муваффақиятли ҳал қилишга имконият беради.

Дон етиштириш, дейди ўртоқ Соколов, Қўриқ ўлка партия ташкилотининг ишини кўрсатувчи асосий кўрсаткичдир. Бу йил ўлка совхозлари ва колхозлари давлатга 318 миллион пуд ғалла бердилар. Лекин бу имкониятларимизга сира тўғри келмайди. Шу сабабли, Н. С. Хрушчев, ўлка партия комитетини ва ўлка ижроия комитетини қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишдаги катта камчиликлар учун, кам ҳосил олинаётганлиги учун, ғалла тайёрлаш плани бажарилмаганлиги учун жуда тўғри танқид қилди.

Ердан фойдаланишни тартибга солиш, деҳқончилик маданиятини ошириш, техникадан яхши фойдаланиш, кадрлар тайёрлаш учун ўлкада нималар қилинганлигини нотиқ батафсил гапириб берди. Экин майдонларининг структураси қайта кўриб чиқилди. Буғдой экилаётган майдонлар кўпайтирилиши билан бир қаторда, нўхат, дуккакли экинлар, қанд лавлаги, маккажўхори, арпа экиладиган майдонлар асосан қўриқ ерларни очиш ҳисобига анча кенгайтирилди. Ҳозирги вақтда барча территориал бошқармаларда ҳосилнинг камчилигига нималар сабаб бўлаётганлиги энг малакали мутахассисларнинг иштироки билан синчиклаб анализ қилинмоқда, яхши ҳосил олган энг яхши совхозлар ва бригадаларнинг тажрибалари ўрганилмоқда.

Келгуси йилда Қўриқ ўлка 800 миллион пуд товар дон бериши лозим. Ғалла етиштиришни кўпайтирмоқ учун ҳозир қандай чоралар кўрилди? Ўлкадаги областларнинг ҳаммаси шудгор ҳайдаш планини ошириб бажарди (14 миллион гектардан кўпроқ ер ҳайдаб қўйилди), ўзимизда етиштирилган ҳосилдан 160 миллион пуддан кўпроқ сара уруғлик тайёрлаб қўйилди. Ер майдонлари бригадаларга ва механизациялашган отрядларга бириктириб қўйилди. Ҳозир мактабларда ва курсларда 90 мингдан кўпроқ кишига механизаторлик касблари ўргатилмоқда.

Ўртоқ Соколов ўзининг нутқида қўриқ ерлардаги бегона ўтларни йўқотишнинг муҳимлиги ҳақида, гербицидларни кўпроқ етказиб бериш, тупроқнинг намини яхшироқ сақлаб қолишга ва шамолларнинг ерни нуратиб юборишини йўқотишга имкон берадиган машиналарни кўплаб ишлаб чиқариш зарурлиги ҳақида гапириб ўтди. Нотиқ музхоналарни, мол сўядиган пунктларни, сариёғ-пишлоқ тайёрлайдиган корхоналарни тағин ҳам тезроқ қуришни кўзда тутишни Госпланга тавсия қилди.

Партиямиз Марказий Комитети, бутун мамлакат, дейди нотиқ, Қўриқ ўлкани янада мустаҳкамлаш ва ривожлантириш тўғрисида, унинг экономикаси ва маданиятини юксалтириш тўғрисида катта ғамхўрлик қилмоқдалар. Бу ғамхўрликка жавобан Қўриқ ўлка ғалла, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни тўхтовсиз кўпайтириши лозим. Қўриқ ўлканинг коммунистлари, барча меҳнаткашлари ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг докладини муҳокама қилиб, мамлакат экономикасини ривожлантириш ва халқ хўжалигига партия раҳбарлигини янада яхшилаш соҳасида докладда баён қилинган чораларни тўла равишда маъқулламоқдалар.

Бу Пленумнинг қарорлари, дейди пировардида ўртоқ Соколов, саноат ва қишлоқ хўжалигини янада зўр куч билан юксалтириш учун, мамлакатимизда коммунизмни муваффақиятли қуриш учун курашда жуда кучли қурол ва сафарбар қилувчи куч бўлади.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госпланининг раиси **В. Э. Димшицга** сўз берилади. Партия ва давлат қурилишининг жуда муҳим, туб масалалари ҳақида Н. С. Хрушчев докладида айтилган таклифлар, дейди нотиқ, КПСС XXII съездининг коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришга доир қарорларини муваффақиятли амалга ошириш учун жуда катта аҳамиятга эгадир, бу таклифларни партиямиз ва бутун совет халқи тўла равишда қувватлайди.

Халқ хўжалигининг ниҳоят кенгайиб кетган миқёслари раҳбарлик ва планлаштириш методларини янада такомиллаштиришни талаб қилади. Планлаштирувчи барча органларнинг энг муҳим вазифаси шуки, дейди ўртоқ Димшиц, улар планларни ишлаб чиқишга корхона ва қурилишларнинг коллективларини, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларини тағин ҳам кенг жалб қилиш тўғрисида партиянинг кўрсатмаларини амалга оширишлари лозим. Шундай қилинганидагина, ишлаб чиқаришни ўстириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш резервлари планларда энг тўлиқ равишда ҳисобга олиниши, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ривожлантиришда зарур пропорциялар атрофлича асослаб берилиши мумкин.

Халқ хўжалиги планларини тузишда илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш ташкилотларини қатнаштириш планларни иқтисодий жиҳатдан асослашни ошириш ҳамда фан ва техника муваффақиятларини планларда тағин ҳам тўғрироқ акс эттириш ишида ғоят катта аҳамиятга эга. СССР Фанлар академияси, СССР Қурилиш ва архитектура академияси, Госэкономсоветнинг иқтисодий муассасалари ва бошқа ташкилотлар энг муҳим иқтисодий масалаларни ишлаб чиқишга ҳозирча жуда кам таъсир қилмоқдалар, уларнинг фаолияти ишлаб чиқариш билан ҳам, шунингдек планлаштирувчи органларнинг иши билан ҳам тузук боғланган эмас.

Иқтисодий ва илмий жиҳатдан асослаш даражасини анча ошириш, халқ хўжалигининг айрим тармоқларини ривожлантиришнинг энг рационал йўлларини танлаб олишни, капитал маблағларни энг кўп иқтисодий самара берадиган қилиб ишлатишни ҳисоблаб чиқишнинг, ишлаб чиқарувчи кучларни территориал жойлаштиришнинг энг рационал методларини танлаб олишни таъминлаш зарур. Партия Марказий Комитетининг кўрсатмасига биноан, мамлакатнинг ёқилғи-энергетика балансидаги йўналиш ўзгартирилганида, дейди нотиқ, Марказий Комитет худди мана шундай ишларни қилди. Н. С. Хрушчев пластмасса саноатини ривожлантиришдаги камчиликлар муносабати билан Госпланни, Госэкономсоветни ва Химия комитетини танқид қилганида, хўжалик проблемаларини ҳал қилиш соҳасида худди мана шундай илмий йўл билан бориш кераклиги ҳақида гапирди.

Ўртоқ Димшиц 1963 йилнинг халқ хўжалик плани лойиҳаси тўғрисида гапириб, бу планда саноат ва қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида маҳсулот ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш кўзда тутилганлигини айтиб ўтди.

Сталин шахсига сиғиниш даврида экономикани ривожлантириш қонунлари назар-эътиборга олинмаганлиги, дейди сўнгра нотиқ, қишлоқ хўжалигига айниқса ёмон таъсир қилди. Қишлоқ хўжалигининг моддий базаси халқ хўжалигининг ривожланиш даражасидан орқада қолиб келар эди. Кейинги йилларда КПСС Марказий Комитети қишлоқ хўжалигини юксалтириш соҳасида жуда катта иш қилди. Келгуси йилнинг планида қишлоқ хўжалигининг моддий техника базасини янада мустаҳкамлаш кўзда тутилади. 1963 йилда қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга сарфланадиган капитал маблағлар 1946 йилдан 1952 йилга қадар бўлган бутун даврда қишлоқ хўжалигига сарфланган капитал маблағнинг миқдорига тенг бўлади, 1962—1963 йилларда қишлоқ хўжалигига сарфланадиган капитал маблағлар эса, 1933 йилдан 1952 йилга қадар бўлган давр ичида, яъни 20 йил ичида шу мақсад учун сарфланган капитал маблағлардан анча ошиқ бўлади. Планда халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида янги қувватларни ишга тушириш кўзда тутилади.

СССР Халқ хўжалиги кенгаши ва Госплан Пленум қатнашчиларининг планлаштирувчи органларнинг иши тўғрисида айтган танқидий мулоҳазаларини ва таклифларини синчиклаб кўриб чиқади ва шу таклифлар юзасидан тегишли чораларни кўради. Бироқ, баъзи ўртоқлар, дейди В. Э. Димшиц, эътиборни фақат планларни ишлаб чиқишга қаратиб, ҳатто, энг мукаммал план ҳам шу планни бажариш йўлида катта ташкилотчилик ишларини олиб боришни талаб қилишини унутиб қўймоқдалар. Давлат ва план интизомини бузиш фактлари содир бўлаётганлиги, шунингдек маҳаллийчилик элементлари рўй бераётганлиги халқ хўжалигини ривожлантиришга анча зарар етказмоқда.

Халқ хўжалигини ривожлантирмоқ учун химия бераётган имкониятлар планларда ҳисобга олинмаётганлиги сабабли, партия Марказий Комитети планлаштирувчи органларни тўғри танқид қилмоқда. Шу билан бирга, бир қанча халқ хўжалиги кенгашларида ва баъзи республикаларда капитал маблағлар, машина-ускуналар ва материаллар билан таъминланган химия саноати объектларини қуриш соҳасида белгиланган давлат планларини бажармаслик одат бўлиб қолди. План интизомини бузиш халқ хўжалигида мушкулликлар туғдиради.

Техникани тараққий эттириш, деб давом қилди нотиқ, халқ хўжалигини мутахассис кадрлар билан таъминлашга боғлиқдир. Кейинги йилларда мутахассислар тайёрлашни анча кенгайтирдик, бироқ, мутахассислардан фойдаланишда жиддий камчиликлар содир бўлмоқда. Беш йил ичида мамлакатда дипломли инженерларнинг сони 500 минг киши миқдорида кўпайди, бироқ, саноатда инженерларнинг сони фақат 153 минг киши, қурилишда 42 минг киши, лойиҳалаш-конструкторлик ва илмий тадқиқот ташкилотларида эса, 212 минг киши миқдорида кўпайди. Буни тўғри деб ҳисоблаб бўлмаса керак. Кадрларни тақсимлаш масаласига жиддий эътибор бериш зарур.

Пленумда сўзга чиққанлар қурилишлар ва корхоналарни моддий-техника билан таъминлашни ташкил этишдаги камчиликларни тўғри кўрсатиб ўтдилар. Буни анализ қилиш шуни кўрсатадики, таъминот-реализация ташкилотларининг системасидаги камчиликлар ишлаб чиқариш билан моддий-техника таъминоти ўртасидаги келишмовчиликларнинг кўпчилигига сабаб бўлмоқда. Таъминот ва реализация органларининг ишини соддалаштириш ва тартибга солиш зарурлиги очиқ кўриниб турибди.

Пленумнинг бутун иши, Н. С. Хрушчевнинг доклади, дейди пировардида нотиқ, партиямиз, унинг Марказий Комитети, унинг Президиуми олға боришимизга халақит бераётган нарсаларнинг ҳаммасини ленинча, революцион йўл билан, қатъий ва дадил равишда улоқтириб ташлаётганликларини, мамлакат экономикасини ривожлантириш учун янги майдон ва йўллар очиб бераётганлигини кўрсатувчи яна бир ёрқин далилдир.

Свердловск область партия комитетининг биринчи секретари **К. К. Николаев** индустриал Уралнинг 163 минг коммунисти номидан сўзга чиқиб, бундай деди: Ўртоқ Н. С Хрушчев ўзининг жуда сермазмун ва бой далиллар келтирилган докладида саноат, қурилиш ва қишлоқ хўжалиги ғоят ўсиб ривожланган шароитда партия раҳбарлигининг ташкилий формаларини ҳам ўзгартириш талаб қилинаётганлигини кўрсатиб берди.

Дарҳақиқат, хўжалик тараққиётининг ҳозирги даражасини лоақал бундан 25 йил муқаддамги даража билан таққослаш мумкинми, ахир. Аммо, партия раҳбарлигининг ташкилий формалари аслини олганда, кам ўзгарди. Мисол учун Свердловск областини олиб кўрайлик. Область территориясида 3.400 дан кўпроқ корхона ва ташкилот бор. Областда ҳаммаси бўлиб бир неча миллиард сўмлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда. Бу ялпи маҳсулот 1940 йилдагига нисбатан ўн баравар кўпайди!

Шу билан бирга, областда 226 та йирик колхоз ва совхоз бор. Булар 122 шаҳар ва ишчи посёлкаларини сут картошка, сабзавот, гўшт билан таъминлашдек жуда муҳим вазифани бажармоқдалар.

Халқ хўжалигига партия раҳбарлигини қайта қуриш тўғрисида Никита Сергеевич айтган таклифлар турмушнинг ўзидан келиб чиқаётган таклифлардир. Свердловск область партия комитети бу масалага доир мўлжалланган чораларнинг ҳаммасини тўла равишда маъқуллайди ва қувватлайди.

Областимизнинг хусусияти шундан иборатки, бизнинг областимизда «соф» қишлоқ районлари йўқ. Районларда қишлоқ хўжалиги билан бир қаторда кўпгина саноат корхоналари ҳам бор. Шу сабабли, территориал ишлаб чиқариш бошқармаларининг партия комитетларини ташкил этиш билан бир қаторда бешта ишлаб чиқариш партия комитетлари тузишни таклиф қиламиз. Бу партия комитетлари қишлоқ районлари территориясида жойлашган саноат корхоналарига раҳбарлик қилади. Шаҳарлардаги саноатга раҳбарлик қилмоқ учун шу вақтгача мавжуд бўлиб келган 28 та шаҳар партия комитетларини сақлаб қолишни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблаймиз.

Сўнгра, нотиқ область меҳнаткашларининг етти йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун авж олдирилаётган социалистик мусобақаси тўғрисида Пленумга гапириб берди. Саноат маҳсулотининг тўрт йил ичидаги ўсиши юзларча миллион сўмни ташкил қилди. Маҳсулотнинг 20 тадан кўпроқ энг муҳим турлари бўйича, шу жумладан пўлат ва прокат ишлаб чиқариш бўйича 1965 йил учун белгиланган даражадан ошиб кетдик. Меҳнат унумдорлигини ошириш топшириқлари ортиғи билан бажарилди. Ўн ой ичида меҳнаткашлар пландан ташқари бир неча юз минг тонна темир ва мис руда, боксит, кўмир, чўян, пўлат трубалар ишлаб чиқардилар.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА)

„СССР экономикасини ривожлантириш ва халқ хўжалигига партия раҳбарлиги“

Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИДА ҚИЛГАН ДОКЛАДИ БРОШЮРА ҚИЛИБ НАШР ЭТИЛДИ

МОСКВА, 23 ноябрь. (ТАСС). Сиёсий адабиёт нашриёти Н. С. Хрушчевнинг КПСС Марказий Комитети Пленумида 1962 йил 19 ноябрда «СССР экономикасини ривожлантириш ва халқ хўжалигига партия раҳбарлиги» тўғрисида қилган докладининг текстини брошюра қилиб нашр этди.

Брошюра кўп нусха нашр этилди.

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ВА РАЙОН ИЖРОИЯ КОМИТЕТИГА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети зўр қониқиш билан қайд қиладиларки, Оржоникидзе районининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари партия XXII съезди қарорларини амалга ошириш учун курашиб КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми шарафига социалистик мусобақани кучайтириб, давлатга пахта сотиш йиллик планини муддатидан илгари бажардилар.

Тайёрлов пунктларига 19222 тонна пахта топширилди.

Район пахтакорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, қўшимча равишда 2300 тонна пахта сотиш мажбуриятини олдилар.

Шунингдек, район давлатга пилла, гўшт, жун, тухум полиз экинлари маҳсулотлари ва мева сотиш планларини ҳам муддатидан илгари бажарди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Оржоникидзе районининг колхозчиларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини, партия, совет, касаба союз, комсомол ходимлари ва барча меҳнаткашларини эришилган муваффақиятлар билан қизғин табриклайдилар ва ишонч билдирадиларки, улар етиштирилган барча ҳосилни тез кун ичида йиғиштириб оладилар ва тайёрлов пунктларига топширадилар, шудгорлаш планини муваффақиятли бажарадилар, барча кузги-қишки ишларни ўз вақтида ўтказадилар, молларнинг тўқ ва иссиқ қишловини таъминлайдилар, пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантиришда янги ютуқларга эришадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

КАЛИНИН РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ВА РАЙОН ИЖРОИЯ КОМИТЕТИГА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети қониқиш билан қайд қиладиларки, Калинин районининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари партия XXII съезди қарорларини бажариш, КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленумини муносиб кутиб олиш учун курашиб, сабзавот ва полиз экинлари маҳсулоти сотиш планини муддатидан илгари бажардилар. Давлатга 37005 тонна, 1961 йилда сотилганидан 8250 тонна кўп сабзавот, 25561 тонна, ёки ўтган йилдагидан 8309 тонна кўп полиз экинлари маҳсулоти сотдилар.

Шунингдек, район давлатга пилла, тухум ва балиқ сотиш планларини ҳам муддатидан илгари бажарди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Калинин районининг колхозчиларини, совхозларнинг ишчиларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимларини, барча меҳнаткашларини эришилган муваффақиятлар билан қизғин табриклайдилар ва ишонч билдирадиларки, улар етиштирилган ҳамма сабзавот ва картошка ҳосилини тез кун ичида йиғиштириб оладилар, уруғлик фондини тўлдирадилар, шудгорлаш планини муваффақиятли бажарадилар, ҳамма кузги-қишки тадбирларни ўз вақтида ўтказадилар, молларнинг тўқ ва иссиқ қишловини таъминлайдилар ва қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ривожлантиришда янги ютуқларни қўлга киритадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

Шу кеча-кундузда барча совет кишилари қатори областимиз меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети Пленуми материалларини, ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг докладини зўр қизиқиш билан ўрганаётирлар. Ушбу сурат 159-қурилиш трестига қарашли 7-бошқармадан олинган. Коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи ўртоқ Ислом Шодибеков қурувчиларга Пленум материалларини ўқиб бораётир.

А. Абалян фотоси.

„ҒАЛАБАНГИЗ МУБОРАК!“

ЧИНОЗ. (Ўз мухбиримиздан телефон орқали олинди). 23 ноябрда бу ерда район пахтакорларининг меҳнат ғалабаларига бағишланган тантанали митинг бўлиб ўтди. Митингда район меҳнаткашларининг вакиллари, партия ва совет активлари, Янгийўл ва Юқори Чирчиқ райони пахтакорларининг вакиллари иштирок этдилар. Чиноз район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ М. Камолов минбарга кўтарилиб, пахтакорларнинг бу йилги ажойиб меҳнатлари ҳақида, давлатга яна 2 минг тонна пахта топшириш учун бораётган кураш ҳақида батафсил гапирди. Энгельс номли колхоз раиси ўртоқ Э. Шамсиев эса хўжаликда ҳосилдорлик бир йилнинг ўзида 6,5 центнерга оширилганлигини конкрет мисоллар билан гапириб берди. Шунингдек, митингда «Қизил Октябрь» колхозининг раиси Ж. Очилов, «XXI партсъезд» колхозининг бригадири, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор Т. Раимова, «Коммунизм» колхозининг бригада бошлиғи Т Дўсонов, К. Маркс номли колхознинг бригада бошлиғи Э. Сотиболдиев ўртоқлар ўзлари эришган ютуқлар тўғрисида сўзладилар.

Митингда Янгийўл районидаги «Шарқ юлдузи» колхозининг раиси, уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳ. Турсунқулов, шу райондаги «Ленинизм» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Ортиқов, Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони И. А. Цой ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқиб чинозлик пахтакорларни катта ғалаба билан чин юракдан табрикладилар ва уларга келажакда бундан ҳам катта ютуқлар тиладилар.

Митингда область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ М. Абдураззоқов нутқ сўзлади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА).

Меҳнаткашлар техникани тараққий эттириш учун курашда ҳар хил ижтимоий формалар ёрдами билан ишлаб чиқаришни бошқаришда актив қатнашаётганликлари бу муваффақиятларга асос бўлди. Жамоат конструкторлик бюролари, иқтисодий анализ билан шуғулланувчи жамоатчилик бюроси ва группалари, новаторларнинг кенгашлари ва шу сингари жамоатчилик формаларида инженер, техник ва ишчилардан 52 мингдан кўпроқ киши қатнашмоқда.

Нотиқ мамлакатдаги лойиҳалаш-конструкторлик ишлар и н и тартибга солиш тўғрисидаги таклифларни маъқуллаб айтдики, областда мустақил равишда ишлаб, область учун лойиҳалар тайёрлаб бераётган 42 та лойиҳалаш ташкилотидан ташқари Хабаровскдан тортиб Ленинградгача мамлакатнинг 26 та шаҳрида жойлашган яна 157 та лойиҳалаш ташкилоти бизнинг областимиз учун лойиҳалар тайёрлаб бераётганлиги сингари аҳволни нормал бир аҳвол, деб ҳисоблаб бўлмайди.

Шу Пленумда мўлжалланаётган қайта қуриш, дейди пировардида ўртоқ Николаев, ҳамма ишларга янги ҳаётбахш куч қўшади ва биз коммунистик қурилишнинг барча участкаларида ҳеч шубҳасиз, тағин ҳам яхшироқ натижаларга эришамиз. Свердловск областининг коммунистлари ва барча меҳнаткашлари областимизни совет индустриясининг энг қудратли қалъаларидан бирига айлантириш учун бутун куч ва ғайратларини сарфлайдилар.

Сўнгра, минбарга Қозоғистон ССРдаги «Пахтаорол» совхозининг директори **В. Н. Куликов** чиқади. Н. С. Хрушчев Ўрта Осиёда бўлганида, дейди у, пахта етиштириш соҳасида етти йиллик план етарли суръатлар билан бажарилмаётганлиги катта ташвиш туғдираётганлигини айтиб ўтди. Ўртоқ Хрушчев пахта экилаётган майдонларни кенгайтириш ва ҳосилдорликни кўпайтириш тўғрисида қимматли маслаҳатлар берди Бу маслаҳатлар бизни етти йилликнинг ўтган тўрт йили якунларини яна бир марта анализ қилиб чиқишга, ўзимизнинг қилган ҳисобларимизни қайтадан кўриб чиқиб, қўшимча резервларни топишга мажбур этади.

Никита Сергеевич бизнинг хўжалигимизни яхши билади. У, ўтган йил ноябрь ойида Жанубий Қозоғистонга ва «Пахтаорол» совхозига келди, хўжалик фаолиятининг ҳамма масалаларини яхшилаб суриштирди. Унинг оталарча қилган танқиди ва берган маслаҳатлари коллективимиз учун иш программаси бўлиб қолди. Коллектив совхозни пахта, гўшт ва сут фабрикасига айлантиришга қарор қилди.

Етти йилликнинг тўрт йили мобайнида совхоз ҳар гектардан ўрта ҳисобда 33,2 центнердан ҳосил олиб, давлатга 71.870 тонна пахта топширди. Биз шунга асосланиб, пахта етиштириш соҳасида ўзимизнинг етти йиллик планимизни ошириб бажарамиз, деб айта оламиз.

Ёз фаслининг иссиғи бир текисда бўлмаганлиги, куз серёмғир бўлганлиги пахта учун курашни жуда мураккаблаштириб юборди. Сел ва дўл кўп ёққанлиги сабабли чигитни уч марта қайта экдик. Сентябрнинг иккинчи ярмида совуқ эрта тушди. Мана шундай шароитда ҳам совхоз меҳнаткашлари 6.330 гектар пахта майдонининг ҳар бир гектаридан 30 центнердан кўпроқ ҳосил етиштирдилар.

Бизда ғўзани парвариш қилиш агротехникаси янги, илғор усулларга асосланмоқда. Биз чигитни фақат уялаб экмоқдамиз. Пахта майдонининг ярмига туки тозаланган чигитларни аниқ сеялка билан экмоқдамиз, ғўзаларни сувни ёмғир қилиб ёғдирадиган машиналар билан суғормоқдамиз, катта-катта майдонлардаги ғўзаларни машина билан чеканка қилмоқдамиз. Тажриба шуни кўрсатдики, ғўзани машина билан чеканка қилиш ғўзадаги кўсакларни кўпайтирадиган ва кўсакларнинг барвақт очилишини таъминлайдиган самарали усул бўлиб чиқди. Пахтанинг 60—80 процентини машинада териб олмоқдамиз. Бу йил ҳосилнинг ҳаммасини қоп-қанорсиз ташиб олдик.

Никита Сергеевичнинг маслаҳати билан экин майдонларининг структурасини қайта кўриб чиқдик. Чопиқ қилинадиган экинларни экиш, икки хил экинни аралаштириб экиш ва такрор экиш йўли билан фойдали озуқа экинларни кўпайтирдик. Иқтисодий жиҳатдан мана шундай фойдали озуқа экинлари экиш туфайли 1962 йилда совхоз бир гектар ернинг ўзидан беданинг ҳосилига қараганда икки-уч баравар кўп озуқа бирлиги олишга, пахта экиладиган майдонни кўпайтириб, 5.500 гектардан 6.330 гектарга етказишга, пахтанинг ҳосилдорлигини оширишга муваффақ бўлдик. Бу йил совхознинг ҳамма бўлимларида маккажўхориси йиғиштириб олинган ерларнинг ҳар гектарига 25 тоннадан гўнг солиб, чигит экиш тажриба қилиб кўрилди. Шу участкаларнинг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил олдик. Биз маккажўхори пахта учун энг яхши ўтмишдош экин эканлигига қаноат ҳосил қилдик. Энди совхоз ишчилари ҳамма далаларга чигит экишдан олдин маккажўхори экиб, сўнгра чигит экишга интилмоқдалар. Маккажўхори ерга соя солиб, унинг намини яхши сақлайди ва тузнинг ер бетига тепишини тўхтатиб қўяди.

Совхоз коллективи мелиоратор олимларнинг назариясига қулоқ солмай, шўр босган ерларга экилган ғўзани машинада ёмғир ёғдириб суғориш усулининг қандай самара беришини текшириб кўрди. Натижада ҳосилдорлик 4—5 центнер кўпайди. Мамлакатнинг пахта экиладиган зонасида эса, бундай ерлар бир миллион гектардан кўпроқ ҳисобланади Биз 7 минг гектардан кўпроқ майдонда мана шундай тажриба қилиб кўрдик, пахтадан муттасил мўл ҳосил олмоқдамиз, ғўза ўсаётган даврда уни суғориш учун икки ярим баравар кам сув сарф бўлмоқда, меҳнат унумдорлиги 3—4 баравар ошди, ғўзани суғориш машиналаштирилди ва ниҳоят, суғорувчининг оғир ва зарарли меҳнатини машина бажарадиган бўлиб қолди. Бизнинг мана шундай яхши натижа берган тажрибамиз кенг равишда маъқулланмаётганлиги бизни таажжублантиради.

Бу йил биз ерларнинг шўрини тезроқ кеткизиш тажрибасини ўтказамиз. Вертикал дренаж қилиш ва куз-қишда ерларни бостириб суғориш методи билан икки йил ичида ернинг шўрини йўқотмоқчимиз ва ҳар бир гектардан олинадиган пахта ҳосилини 5—7 центнер кўпайтирмоқчимиз Бу тадбир йилига қўшимча равишда камида уч минг тонна пахта олиш имкониятини беради. Вертикал дренаж қуриш учун қилинган сарфлар икки йилда қопланади.

Биз ҳар бир центнер пахтани етиштириш учун 1953 йилдаги 40 киши-соат ўрнига 13—14 киши-соат сарфламоқдамиз. Ҳар центнер пахтани етиштиришда сарфланадиган одам меҳнатини 6—8 киши-соатдан оширмаслик вазифасини олдимизга қўйдик. Бу вазифани ғўзани парвариш қилиш ишларини, пахта теришни янада машиналаштириш ва химияни кенг қўлланиш йўли билан ҳал қилиш мумкин. Юк ортиш-юк бўшатиш ишларини механизациялаш, бегона ўтлар билан курашиш, экинларни яганалаш, тўкилган пахтани териб олиш ишларини механизациялашни етарли равишда ўйлаб чиққанимиз йўқ. Шунингдек, машинада терилган пахтани ва паст нав пахталарни махсус цехларда тозалаш масаласи ҳам етарли равишда ўйлаб чиқилган эмас. Такомиллашмаган тозалаш агрегатлари дала шароитида ишлаганида, пахтанинг 5 процентдан кўпроғи нобуд бўлмоқда. Бу нобудгарчилик эса бизнинг совхозимизнинг ўзидагина камида 600 тоннани ташкил қилади. Пахта марказлаштирилган цехларда тозаланганида, бундай нобудгарчиликка йўл қўймаслик мумкин бўлур эди. Хўжалик ҳисоби асосида ишлайдиган хўжаликлараро пахта тозалаш қуриниш цехлари ташкил этиш чакки бўлмайди. Бу тадбирни амалга ошириш далаларда кўпрак чўвийдиган машиналар ва хўжаликлардаги примитив сушилкалар ишлаб чиқариш учун бўладиган харажатларни камайтиради.

Бу йил биз пахтани машинада теришнинг махсус технологиясини ишлаб чиқдик. Тажрибамиз муваффақиятли бўлди. Совхознинг энг яхши механик-ҳайдовчиси комсомол Фотима Ўринбоева 271 тонна пахта терди, оддатдаги технология билан ишлаётган энг яхши механиклар эса, бир мавсумда 100—120 тонна пахта термоқдалар. Биз Фотима Ўринбоеванинг машинасига наладчик слесарни бириктириб қўйдик. Натижада машинанинг бузилиб тўхтаб қолишлари камайди, бир кунда терилаётган пахтанинг миқдори эса кўпайиб, 8—10 тоннага етди. пахта ерга туширилиб далада тозаланмасдан тайёрлаш пунктига жўнатила берди.

Илгари биз ўзимизни фақат пахта мутахассислари деб ҳисоблар эдик. Гўшт ва сут етиштириш билан деярли шуғулланмас эдик. Н. С. Хрушчев бизга маслаҳат бериб, биринчи галда чўчқачилик ва паррандачилик ҳисобига гўшт етиштиришни кўпайтириш кераклигини айтди. Совхоз коллективи ўз имкониятларини қайта кўриб чиқиб, чорвачиликни тез суръатлар билан ривожлантиришга, 1965 йилда сўйилган вазнда гўшт етиштиришни ҳайдаладиган ерларнинг ҳар 100 гектарига ҳисоблаганда 120 центнерга ва сутни 620 центнерга етказишга қарор қилди. «Пахтаорол» совхозининг коллективи партия қарорларини амалга ошириб, етти йиллик планни муддатидан олдин бажариш учун ўзининг бутун кучини сарфлайди.

Харьков трактор заводининг директори **П. Е. Саблев** ўз нутқида айтдики, янги машиналарни ўзлаштиришдаги қийинчиликларга қарамай, бу йил корхона маҳсулот ишлаб чиқаришни ўтган йилдагига нисбатан кўпайтирмоқда. Шу билан бирга, ўрмаловчи тракторлар ишлаб чиқариш 20 процентдан зиёдроқ, ғилдиракли тракторлар ишлаб чиқариш эса 12 процент кўпайтирилади.

Машиналар ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш ички резервларни сафарбар қилиш ҳамда ишлаб чиқаришнинг техника даражасини ошириш йўли билан таъминланади. Ускуналардан яхшироқ фойдаланишга кўпроқ эътибор берилмоқда. Заводнинг асосий механика-йиғиш цехларида алмашиниш коэффициенти 2,4 га баравар бўлмоқда. Шу цехлардаги жамики ускуналарнинг 42 проценти автомат ва махсус агрегат станоклардан иборат бўлиб қолди. Пайвандлаш ишларининг тўртдан уч қисми машиналаштирилди.

Сўнгра, ўртоқ Саблев айтдики, завод партия ва ҳукумат қарорини бажариб, 75 от кучига эга бўлган тез юрар ўрмаловчи тракторларни кўплаб ишлаб чиқаришни биринчи бўлиб бошлаб юборди. Шундан сўнг, Волгоград заводи ҳам ўзи лойиҳалаштираётган янги машинанинг қувватини 75 от кучига етказишга қарор қилди. Шундай бўлиб чиқдики, мамлакатнинг тракторлар ишлаб чиқарадиган энг катта иккита заводи бир классдаги, бир мақсадга мўлжалланган ва қуввати бир хил бўлган, лекин конструкцияси бирбиридан бошқа-бошқа бўлган машиналар билан бир вақтнинг ўзида шуғулланмоқда. Дуруст, ҳозирги вақтда асосий узелларни ва деталларни унификациялаш плана ишлаб чиқилди, бу план амалга оширила бошлади. Янги машиналарни лойиҳалаштиришдаги бундай аҳвол янги техникани планлаштириш масалалари билан кўпгина ташкилотлар шуғулланаётганлигининг оқибатидир.

Бундай келишмовчиликлар бошқа машиналарни планлаштириш ва жорий қилишда ҳам содир бўлмоқда. Харьков заводи зўр ғилдиракли тягач тракторларни кўплаб ишлаб чиқариши керак. 130 от кучига эга бўлган двигатель ўрнатилган бу машина тез юрадиган, қишлоқ хўжалик ва транспорт ишларини бажара оладиган универсал машина бўлиши лозим. Завод коллективи мана шундай тягач тракторни ҳозироқ тайёрлаб қўйди ва унга «Т-125» деган ном берилди. Бу тракторнинг босими кам шиналар кийдирилган тўртта етакчи ғилдираги бор. Синаб кўрилганида бу тракторнинг тортиш кучи яхши эканлиги ва унинг фойдали ҳаракатлар коэффициенти ўрмаловчи тракторникидан қолишмаслиги яққол кўринди. Завод давлат синовлари учун бундай тракторнинг 12 та нусхасини тайёрлаб берди. Лекин двигателларнинг конструкциясида катта камчиликлар топилганлиги сабабли, синовлар ўтказилмай қолди ва келгуси йилга кўчирилди. Бунинг сабаби шуки, планлаштирувчи органлар 130 от кучига эга бўлган двигателлар яратишни кўзда тутмаган эканлар. Шу сабабли, Харьков трактор заводи бу тракторга Олтой заводида ва Харьковдаги «Серп и молот» заводида ишлаб чиқарилган моторларнинг тажриба нусхаларини ўрнатишга мажбур бўлди. Ҳар иккала двигатель, айниқса Олтой заводи двигателининг конструкцияси чала бўлиб чиқди.

Биринчи чиқарилган тез юрар тракторларда машинанинг сифатини ва мустаҳкамлигини пасайтирадиган жиддий камчиликлар борлиги аниқланди, деди ўртоқ Саблев. Завод партия ташкилоти ва раҳбарлиги ишлаб чиқарилаётган машиналарнинг сифати учун ўз зиммаларидаги масъулиятни тушунадилар. Завод нуқсонларни йўқотиш учун машиналарнинг конструкциясини, технологиясини яхшилайдиган катта ва ташкилий чоралар кўрди. Бу туфайли тракторнинг хизмат қилиши учун белгиланадиган гарантия муддати кўпайтирилиб, ҳозирги вақтдаги 2,5 минг соат ўрнига 1963 йилдан бошлаб уч минг соатга, 1963 йилнинг охирида эса 3,5 минг соатга етказилади.

Сўнгра, ўртоқ Саблев корхоналардаги ва лойиҳалаш-технология институтларидаги инженер-техник ходимларнинг меҳнатига тўланаётган ҳақ бир хилда эмаслигини ва бундай аҳволни тугатиш зарурлигини айтди. Тўланаётган ҳақнинг бундай бир хилда эмаслиги, дейди у, инженер-техник кадрларнинг қўнимсизлигини туғдираётган сабабларнинг биридир.

Харьков трактор заводининг партия ташкилоти, дейди П. Е. Саблев, корхонани реконструкция қилишни йил охиригача тамомламоқ ва 1963 йил планини бажаришни таъминлайдиган зарур суръатлар билан ишлашга эришмоқ учун ишлаб чиқаришнинг ҳамма резервларини сафарбар қилишни ўзининг асосий вазифаси деб ҳисоблайди.

* * *

Раислик қилувчи — КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси А. П. Кириленко Н. С. Хрушчев докладини муҳокама қилишда 51 киши қатнашганлигини айтади. Музокараларни тўхтатиш тўғрисида қарор қабул қилинади.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ **Н. С. Хрушчев** якунловчи нутқ сўзлайди. Унинг ёрқин нутқи жуда катта эътибор берилиб тингланди ва гулдурос қарсаклар билан бир неча марта бўлиниб турди.

Сўнгра, Пленум томонидан сайланган комиссия номидан КПСС Марказий Комитетининг секретари Л. Ф. Ильичев комиссия Н. С. Хрушчев доклади юзасидан қарор лойиҳасини ишлаб чиққанлигини айтади ва бу лойиҳани Пленум муҳокамасига тақдим қилади.

Пленум қатнашчилари ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «СССР экономикасини ривожлантириш ва халқ хўжалигига партия раҳбарлиги» деган доклади юзасидан бир овоздан қарор қабул қиладилар. (ТАСС).

ЁШ МУТАХАССИС

— Мис саралаш фабрикасига электромонтажчилар жуда керак эди. Ана шундай касб эгаларига муҳтожмиз. Сизни шу ишга юборсак, қаршилик қилмассиз,— деди Абдужаббор Конушевга Чирчиқ индустриал техникуми томонидан берилган диплом ва йўлланмани кўздан кечирар экан, кадрлар бўлимининг бошлиғи.

Ёш мутахассис ўйга толиб қолди, ахир шундай бўлишини ҳеч кутмаган эди-да. «Техникумни битирган ёш мутахассис бўлсанг-ку, оддий монтажчи бўлиб ишласанг. Жуда бўлмаганда мастер қилиб тайинлашса ҳам майли эди-я. Ҳай, монтажчи бўлиб ҳам ишлаб кўрайинчи. Бу касбнинг ҳам ёмон жойи йўқ-ку. Уни пухта билиб олсам, зарар қилмайман албатта». Конушев бошлиқнинг маслаҳатига розилик билдирди.

Эртасигаёқ у меҳнат қучоғига отилди. Бригадада жуда яхши кутиб олишди уни. Назарий билимлари етарли бўлишига қарамай амалий ишда бироз қийналди. Буни пайқаган ишчилар унга ҳар томонлама ёрдам беришди, билмаганларини қунт билан ўргатишди. Монтажчилик ҳам ўзи осон касблардан эмас-да. Заргарнинг ишидек нозик десак хато қилмаган бўламиз. Жуда катта ҳажмдаги асбоб-ускуналарни пухта монтаж қилиш ҳар бир ишчидан қунт ва зийраклик билан ишлашни, арзимаган хатога ҳам йўл қўймасликни талаб этади.

Камтар, ҳар нарсага қизиқувчи, билмаганини сўраб олишдан тортинмайдиган Абдужаббор ўз касбдошлари билан биргаликда Олмалиқ район подстанциясининг электрик асбоб-ускуналарини монтаж қилди. Вақт ҳам ўтиб борди. Мис саралаш фабрикасининг биринчи ва иккинчи секциялари фойдаланишга топширилди. Ёш мутахассис ана шу корхонани ишга туширишга ҳисса қўшди. Бу билан у ҳақли равишда фахрланарди. Ахир ана шундай корхона қурилишига ҳисса қўшиш қайси ёш кишини хурсанд қилмайди, дейсиз. Абдужаббор эса бу ерда жуда ҳам мураккаб электр агрегатларини ўрнатди.

Ёш монтажчи ўз касбининг барча томонларини чуқур ўрганиб олди. Уни эндиликда бошқаларга ўрнак қилиб кўрсатишадиган бўлиб қолишди. Ҳалол меҳнати билан катта обрў орттирди.

— Менимча Абдужабборни мустақил ишга қўйиш керак, бунга у ҳар томонлама етилди,— деди «электромонтаж»нинг Олмалиқдаги бошқармаси бошлиғи Всеволод Петрович Светлов участка бошлиғига.— Ундан яхши мастер чиқади. Қаршилигингиз бўлмаса шундай қилсак.

— Жуда тўғри фикрни айтдингиз, Всеволод Петрович, — деди участка бошлиғи, — ҳақиқатан ҳам у мастерликнинг уддасидан чиқади. Бунинг учун унда етарли қобилият ва тажриба бор.

— ...Мастер. Бу жуда мураккаб вазифа, Абдужаббор бундан икки йил муқаддам қурилишга ишга келганида бу касбнинг машаққатларини деярли билмас эди. Эндиликда у меҳнатни оддий ишчиликдан бошлаб жуда тўғри қилганлигига яна бир бор қаноат ҳосил қилди. Аниқ, тез ва оператив ишлаш мастернинг асосий вазифасидир. Абдужаббор дастлабки кунлардан бошлабоқ ана шуларга қатъий амал қила бошлади. У ишчиларни қобилиятларига қараб жой-жойига қўйди, уларнинг унумли ва сифатли ишлаши учун зарур шароитлар яратиб беришга астойдил ҳаракат қилди.

Абдужаббор Конушев мастер бўлса ҳам билмаганларини оддий монтажчилардан сўрашга тортинмайди. У тажрибали ҳамкасбларига маслаҳатлар сўраб, тез-тез мурожаат қилиб туради. Шунинг учун ҳам у раҳбарлик қилаётган участка коллективи меҳнатда юқори кўрсатгичларга эришмоқда.

Шу йилнинг октябрида шаҳар бинокорлари ва монтажчилари учун жуда катта қувончли воқеа содир бўлди. Мис саралаш фабрикасининг биринчи навбатини қуриш ишлари тугалланди. Корхонанинг ишга тушиши муносабати билан бўлган тантаналарда қадрдон Никита Сергеевич Хрушчев иштирок этди. У корхонани бунёд этганларга ташаккур изҳор қилди. Бу бошқалар қатори ана шу корхонани қуришда иштирок этган Абдужаббор Конушевнинг ҳам ғайрат ташаббусини ошириб юборди.

В. КУЗНЕЦОВ.

САНОАТЧИЛАР ЗАФАРИ

Ўзбекистон саноатининг ходимлари КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми шарафига мусобақани авж олдириб, ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми бўйича ва маҳсулотларнинг кўпгина турларини ишлаб чиқариш бўйича ўн бир ойлик планни муддатидан илгари бажардилар.

Саноатни ривожлантириш соҳасидаги бу муваффақиятлар ишлаб чиқаришга янги техникани жорий қилиш, технология процессларини такомиллаштириш, корхоналардаги ходимларнинг рационализаторлик ва ихтирочилик фаолияти асосида меҳнат унумдорлигини ошириш натижасида қўлга киритилди. (ЎзТАГ).

* * *

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгашига қарашли саноат корхоналарининг коллективлари КПСС Марказий Комитети Пленуми иш олиб борган ҳар бир кунни меҳнатда янгидан-янги муваффақиятлар билан нишонладилар. «Узбекэнерго», химия, қурилиш материаллари, радио ва электротехника, пахта ва луб, озиқ-овқат саноати бошқармалари бир неча кундан бери декабрь ойи ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқараётирлар.

Куни неча Халқ хўжалиги кенгашига қарашли корхоналар меҳнаткашлари ажойиб ғалабага эришдилар. Ун бир ойлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани муддатидан илгари ортиғи билан адо этилди.

Суратда: болгариялик дўстлар «Ташсельмаш» заводида. А. Абалян фотоси.

ХУШ КЕЛИБСИЗ, ҚАРДОШЛАР

«Хуш келибсиз, болгариялик меҳмонлар!», «Болгар дўстларимизга чин юракдан салом!». 24 ноябрь куни эрталаб Тошкент тўқимачилик комбинатининг цехларида ана шундай транспарантлар осилган эди. Шу куни эрталаб болгариялик меҳмонлар Тошкент тўқимачилари ҳузурига бордилар.

БОЛГАРИЯЛИК МЕҲМОНЛАР ТОШКЕНТ БИЛАН ТАНИШМОҚДАЛАР

□ □ □

Комбинат директори З. А. Абдуллаев болгариялик меҳмонларни корхонанинг иши билан таништиради. Комбинатнинг биринчи навбати бундан 30 йил муқаддам ишга туширилган эди. Ана шу йиллар ичида фабрикалар бекиёс даражада кенгайди ва мамлакатимизнинг энг йирик тўқимачилик корхоналаридан бирига айланди. Тўқимачилик комбинати 10 ойлик планни муддатидан анча илгари бажарди ва пландан ташқари 100 минг метрдан кўпроқ газлама тўқиб чиқарди.

Болгариялик ўртоқлар тўқимачилик корхонасининг ишларига жуда қизиқиш билан қарадилар Чунки Болгариянинг Хасков округида бир неча тўқимачилик фабрикалари бор. 1963 йилдан бошлаб катта тўқимачилик комбинатининг қурилиши бошланиб кетади. Ана шунинг учун ҳам меҳмонлар комбинатдаги ишлаб чиқариш жараёнлари, иншоотларнинг иши, ишлаб чиқариш планининг бажарилиши билан яқиндан танишдилар.

Меҳмонлар цехларни синчиклаб томоша қилдилар, коммунистик меҳнат бригадаларининг ишлари билан танишдилар. Комбинатнинг 64 та бригадаси ва 4 та участкасига коммунистик меҳнат коллективи деган юксак ном берилган. Ана шу бригада ва участкаларнинг ишчилари берилган нормаларни анча ортиғи билан бажармоқдалар, фақат сифатли маҳсулот чиқармоқдалар.

— Баракалла, сизларга!— дейишди меҳмонлар коммунистик меҳнат бригадаларининг аъзоларига.

Шундан сўнг қисқача митинг бўлиб ўтди. Меҳмонлардан оддий ишчи аёл А. Раҳматуллаева чин юракдан табриклади. Сўнгра комбинат партия комитетининг секретари Т. И. Акимова сўзга чиқди.

— Биз,— деди у,— ўз комбинатимизда Болгариядан келган азиз дўстларимизни чин юракдан қутлаётганлигимиз учун ҳам беҳад қувонмоқдамиз. Дўстлар, болгариялик тўқимачиларга бизнинг алангали саломимизни топширишни сизлардан илтимос қиламиз. Уларни бизнинг комбинатимизга келишга таклиф этамиз. Корхонамиз мамлакатимизнинг энг йирик корхоналаридан биридир. Шунинг учун қардош болгариялик дўстлар билан ўзаро тажриба алмашишни истаймиз.

Хасков округ Советининг раиси Д. Корцанов жавоб нутқи сўзлади. У тўқимачилик комбинатининг коллективига очиқ кўнгил билан кутиб олганлиги ва ўз ватандошларига дўстона салом йўллаётганлиги учун катта миннатдорчилик билдирди. У ўзининг қисқа нутқини қуйидаги сўзлар билан тамомлади:

— Совет-болгар дўстлиги мустаҳкамлансин ва яшнасин! Хасков округи ва Тошкент области меҳнаткашларининг дўстлиги янада мустаҳкамлансин. Бизни илиқ кутиб олганлигингиз учун катта раҳмат.

Тўқимачилар болгариялик меҳмонларга эсдаликлар топширадилар. Ўз навбатида болгариялик дўстлар ҳам ишчиларга эсдалик значокларини тақдим этадилар.

Меҳмонлар тўқимачилар саройини ғоят зўр қизиқиш билан томоша қилдилар.

— Сизларнинг саройингиз жуда ажойиб экан. Бу саройдан ўрнак олсак арзийди.— дейишди болгариялик ўртоқлар.

Меҳмонлар В. И. Ленин номидаги пионерлар саройига келишганида пионерлар уларни қизғин табрикладилар.

Кечқурун болгариялик дўстлар Навоий номли театрда «Майсаранинг иши» операсини томоша қилдилар.

СИЁСИЙ МАОРИФ ИШИНИ ҚУНТ БИЛАН ТАКОМИЛЛАШТИРАЙЛИК

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети янги ўқув йилида сиёсий маориф ишини ташкил этиш юзасидан эришилган дастлабки натижаларни умумлаштирди.

Шу масала юзасидан қабул қилинган қарорда айтиладики, республика партия ташкилотлари партия XXII съезди қарорларига ва КПСС Марказий Комитетининг идеология масалалари юзасидан берган кўрсатмаларига амал қилиб, сиёсий маориф шохобчасини кенгайтириш ва такомиллаштириш соҳасида анчагина иш қилдилар. Пропагандист кадрлар составли яхшиланди. 34.878 пропагандистдан 27 мингдан кўпроқ киши олий ва тўлиқсиз олий маълумотга эгадир. Улар орасида етти мингга яқин партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари, шунингдек хўжалик раҳбарлари бор. Сиёсий ўқувнинг барча формаларига 890 мингдан ортиқ киши, яъни ўтган ўқув йилининг охирида бўлганидан 112 минг киши кўп жалб этилган. Сиёсий маориф шохобчаларида ўқиётганлардан 658 минг киши ёки 74 проценти партиясизлардир.

КПСС тарихи, марксизм-ленинизм асослари, марксча-ленинча фалсафа, сиёсий иқтисод ва халқ хўжалигининг турли тармоқларига доир конкрет экономика, Коммунистик тарбия, илмий атеизм, этика ва эстетика масалаларини ўрганиш юзасидан тузилган тўгарак ва семинарларнинг миқдори кўпайганлиги шу ўқув йили учун характерлидир. Меҳнаткашлар сиёсий билимлар асосини, кундалик сиёсат ва халқаро муносабатлар масалаларини ўрганишга кўпроқ қизиқмоқдалар.

Оммавий пропаганда формалари анча ривож топди. Ҳозир республикада 175 та халқ университети, 1027 та лекторий, ишлаб чиқариш таълими берадиган мингдан ортиқ мактаб ташкил этилган бўлиб, уларда 150 мингдан ортиқ коммунист ва партиясиз ўз билимларини оширмоқдалар.

Сиёсий мактаблар, тўгараклар, семинарлар, университетлар, иқтисодий мактаблар ва бошқа мактабларнинг кўпчилигида дастлабки машғулотлар уюшқоқлик билан, тингловчилар жуда кўп тўпланган ҳолда ва юксак ғоявий назарий савияда ўтказилди.

Шу билан бирга, деб кўрсатилади қарорда, сиёсий маориф шохобчаларига тингловчиларни жалб этишда, янги ўқув йилига тайёргарлик кўриш ва дастлабки машғулотларни ўтказишда бир қанча жойларда жиддий нуқсонларга йўл қўйилди. Баъзи ерларда сиёсий мактабларга, тўгарак ва семинарларга тингловчиларни ёзиш вақтида уларнинг умумий таълим ва сиёсий тайёргарлигини ҳисобга олинмади. Тошкент, Самарқанд ва Хоразм областларидаги баъзи шаҳар ва район партия комитетлари сиёсий ўқувнинг тўгарак формасига ҳаддан ташқари кўп аҳамият бердилар, Андижон, Фарғона ва Сурхондарё областларида, шунингдек Қорақалпоғистон АССРда эса, баъзи партия комитетлари тўгарак формасига етарли баҳо бермадилар, оқибатда бу ерларда ўтган йилга нисбатан сиёсий мактаблар ва тўгараклар камайиб кетди.

Бир қанча шаҳар ва районларда доимий ишлайдиган семинарлар шу вақтга қадар машғулот бошлаган эмас, раҳбар ходимларнинг мустақил ўқуви устидан суст контроль қилинмоқда. Кўпгина партия ташкилотлари комсомол сиёсий маорифи шохобчаларини такомиллаштиришга ниҳоятда кам эътибор бермоқдалар. Оммавий пропаганда формалари ҳамма ерда ҳам лозим даражада ривож топган, деб бўлмайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети область, шаҳар, район партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотларига сиёсий маориф ишига раҳбарликни кучайтиришни топширди. Коммунистик қурилиш назарияси ва практикаси проблемаларини, партия XXII съезди қарорларини ва КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг қарорларини чуқур ўрганишни ташкил этиш, сиёсий пропаганданинг турмуш билан, корхоналар, колхозлар, совхозлар ва муассасаларнинг коллективлари олдида турган конкрет вазифалар билан боғланишини янада мустаҳкамлашга эришиш биринчи даражали аҳамиятга эга бўлган ишдир.

Сиёсий маориф шохобчаларини янада кенгайтириш, жумладан партия ташкилотлари ҳузурида коммунистик меҳнат мактаблари ва техминимуми, агротехника ва зоотехника курслари, агитаторлар мактаблари, лекторийлар, деворий газеталар ва радиогазеталар редакторларининг мактаблари, халқ университетлари, агитколлективлар ва агитпунктлар раҳбарларининг семинарларини ташкил этиш зарур деб топилди.

Қарорда кадрларга иқтисодий билимларни ўргатишни такомиллаштиришнинг муҳимлиги алоҳида уқтириб ўтилади. Иқтисодий тўгараклар, мактаблар ва семинарларда ўқув даврининг тахминан учдан бир қисмини тингловчиларга корхоналар, колхозлар, совхозлар ва қурилишларнинг ишлаб чиқариш-хўжалик фаолиятини ҳисоб-китоб ва анализ қилишни ўргатишга ажратиш тавсия қилинди.

Ҳар бир мактаб, тўгарак ва семинар ишлаб чиқариш новаторларининг илғор тажрибасини, фан ва техника ютуқларини кенг ўрганиш ва ёйишга ёрдам бериши керак.

Партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари, колхоз ва совхоз кадрлари учун ташкил этилган доимий семинарларнинг машғулотларида коммунистик қурилишнинг энг муҳим проблемаларини, назария ва КПСС сиёсати масалаларини, партия ва давлат қурилиши, халқ хўжалигини бошқариш, партия ва хўжалик раҳбарлиги услуби ва усулини такомиллаштириш, идеология ва ташкилий ишларни бир-бирига қўшиб олиб бориш масалаларини муҳокама қилиб туриш тавсия этилди. Пропагандист кадрлар билан ишлашни янада яхшилаш тадбирлари белгиланди. (ЎзТАГ).

КОММУНИЗМ ҚУРИЛИШИНИ ТЕЗЛАШТИРАМИЗ

КПСС Марказий Комитети Пленумининг саноат, қурилиш ва қишлоқ хўжалигига партия раҳбарлигини яхшилаш юзасидан кўрган тадбирлари областимиз меҳнаткашларини янгидан-янги меҳнат зафарларига илҳомлантирмоқда

У. Тожибоева ва З. Ҳамроева ўртоқлар «Фарҳод» совхозининг чевар теримчилари. Уларнинг ҳар бири мавсум бошлангандан буён 16 тоннадан ошириб «оқ олтин» тердилар. Ҳосилнинг сўнгги грамммлари йиғиб олинаётган ҳозирги кунларда ҳам улар ғайрат қилмоқдалар. Суратда: (чапдан) У. Тожибоева ва З. Ҳамроева ўртоқлар.

В. Лейзерович фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

☆

ЕР ҲАЙДАСАНГ-КУЗ ҲАЙДА

Ерни кузда шудгор қилиб қўйишда гап кўп. Агар деҳқон ерни кузда оби-тобида сифатли қилиб ҳайдаса, уни қишда маҳаллий ва минерал ўғитлар билан тўйдирса, тупроқнинг унумдорлиги ортади, ҳосилдорлик юқори бўлади. Ота-боболаримиз «деҳқон бўлсанг, шудгор қил», «ер ҳайдасанг — куз ҳайда, куз ҳайдамасанг юз ҳайда», «сен ерни боқсанг, ер сени боқади» дейишларининг боиси ҳам ана шунда.

Қадрдонимиз ўртоқ Н. С. Хрушчев КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленумида қилган докладида пахта ҳосилдорлигини ошириш масаласига алоҳида тўхталиб ўтди. Ҳа, пахта—ўзбек халқининг миллий ифтихори экан, ўзбек деҳқони унинг ҳосилдорлигини кескин даражада оширишга ҳаракат қилмоғи лозим.

Бу йил етиштирган пахта ҳосилимиз деярли йиғиб-териб олинди. Ҳозир далада қолган ҳосилнинг сўнгги граммларигача йиғиб-териб олиш учун қизғин кураш бормоқда. Шу билан бир қаторда деҳқонларимиз ҳозирги ғанимат фурсатларни зое ўтказмаслик учун йиғим-теримни давом эттириш билан бирга, кузги шудгорлашни сифатли ўтказишга ҳам алоҳида эътибор бермоқдалар.

Ҳосилдан бўшаган далаларимизда 10 та ҳайдов трактори ҳайқириб ишлаб турибди. Қудратли моторлар гуруллагани, ярқироқ плуглар ер кўксини тилгани сайин келгуси йил мўл ҳосили учун тайёрланаётган замин кенгайиб бормоқда. Ҳозирга қадар 2400 гектар экин майдонимизнинг минг гектари сифатли шудгорлаб қўйилди.

Ер кўксини тилаётган механизаторларимиз ноябрь Пленумининг қимматли кўрсатмаларини қизғин маъқулламоқдалар ва ишда кескин бурилиш ясашга ҳаракат қилмоқдалар. Хўжалигимизда эрта баҳорда экин экилиши лозим бўлган майдонларнинг ҳаммасини 20 декабрга қадар сифатли шудгорлаб қўйишга қатъий қарор қилинди.

Б. БОБОЕВ,

Пискент районидаги «Коммунизм» колхозининг агрономи.

☆ ☆

МЕВА ВА УЗУМ МЎЛ БЎЛАДИ

«Колхоз ва совхозларнинг боғларни, резаворларни кенгайтириш йўлидаги ташаббусини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлашимиз лозим». Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумида қилган докладини диққат билан ўқиб чиқар эканмиз, ана шундай ибораларни учратдик.

Ҳақиқатан ҳам партия ва ҳукуматимиз қишлоқ хўжалигини комплекс ривожлантириш тўғрисида деҳқонларга катта ёрдам бермоқда. Бизнинг колхоз асосан пахтакор хўжалик ҳисобланади. Лекин бизда хўжаликнинг бошқа тармоқлари, жумладан, боғдорчиликни ривожлантиришга ҳам катта аҳамият бериб келинмоқда. Колхозимизда 120 гектар боғ ва узумзор бор. Ҳар йили бу ерлардан мўл ҳосил олинмоқда. Бу йил 60 тонна олма, 72 тонна шафтоли, 80 тонна узум ва бошқа хил маҳсулотлар олинди ва хўжаликнинг бу соҳасидан ўтган йилдагига нисбатан икки баравар кўп даромад олинди.

Лекин бу эришаётган ютуқларимиз партия ва ҳукуматимиз қўяётган талаблар олдида ҳали қаноатланарли эмас. КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумида қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишнинг янги формалари ишлаб чиқилди. Биз пахтакорлар, боғбонлар партиянинг бу янги ғамхўрлигига жавобан янада ғайрат билан меҳнат қиламиз.

Бизда нокдан кўнгилдагидек ҳосил олинмаяпти, чамаси ер шароитимиз тўғри келмаяпти. Шуни ҳисобга олиб, нок ўрнига эрта пишар, шўрга чидамли гилос экишга киришдик, бу ишни ноябрда тамомлаймиз.

Қурбонали НОСИРОВ.

Янгиер районидаги «Коммунизм» колхозининг боғдорчилик бригадаси бошлиғи, агроном.

ЙИЛИМИЗ ЯКУНИ

Хўжалигимизда етти йилликнинг тўртинчи йили қувончли натижалар билан якунланаяпти. Куни кеча — КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми ўз ишини давом эттираётган бир пайтда пахта тайёрлаш юзасидан берилган йиллик давлат планини муддатидан илгари ортиғи билан бажарганлигимиз ҳақида ғалаба рапорти беришга муяссар бўлдик. Ватан омборига колхозимиз далаларидан 2910 тонна аъло сифатли «оқ олтин» жўнатилди. Ялпи ҳосилимизнинг салкам 88 проценти биринчи сортга қабул қилинганлиги бизни ғоят қувонтирмоқда. Бу йил пахта ташишнинг энг қулай ва прогрессив усулини қўлланишга алоҳида эътибор бердик. Механизаторларимиз 2910 тонна пахтанинг ҳаммасини тайёрлов пунктига қоп-қанорсиз элтиб бердилар ва бу соҳадаги планни 130 процент қилиб адо этдилар.

Пахтачилик соҳасида бундай катта ютуқни қўлга киритишимизда ориятли деҳқонларимиз, азамат колхозчиларимиз, чевар хотин-қизларимиз ўзларининг самарали меҳнатлари билан катта ҳисса қўшдилар. Эл хирмонига 18 тонна пахта тўккан Муҳаббат Усмонова, мавсум бошидан буён 16 тонна ҳосилимизни териб берган Маҳсуда Мўминова каби ўртоқлар ана шулар жумласидандир.

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг куни кеча матбуотда эълон қилинган қарори хўжалигимиз меҳнаткашларини бағоят руҳлантириб юборди. Улар далада қолган ҳосилни чамалаб кўриб давлатга пландан ташқари яна 150 тонна «оқ олтин» сотишга бел боғладилар. Бу марра ҳам албатта бизники бўлади.

Колхозимизда 1962 қишлоқ хўжалик йили бошқа тармоқлар бўйича ҳам яхши якунланмоқда. Меҳнаткашларимиз давлатга сабзавот, картошка, полиз, шоли, пилла, гўшт, тухум ва жун сотиш юзасидан берилган йиллик топшириқларни ҳам кўнгилдагидай бажардилар.

Биз бу йилги ютуқларга маҳлиё бўлиб қолаётганимиз йўқ. Ҳозирдан бошлаб келгуси йилнинг мўл ҳосили учун пухта замин яратмоқдамиз. Ҳосилдан бўшаган далалар пешмапеш шудгорланаяпти.

Ф. МУҲСИНОВ,

Оржоникидзе районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси.

Т. АБДУЛЛАЕВА,

колхоз партия ташкилотининг секретари.

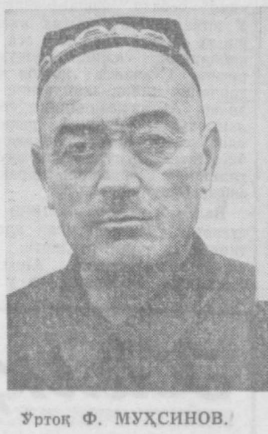

Ўртоқ Ф. МУҲСИНОВ.

Ўртоқ Т. АБДУЛЛАЕВА.

ВАТАНГА ТОРТИҒИМИЗ

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми иш олиб борган тарихий кунларда колхозимиз пахтакорлари ажойиб меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. 23 ноябрь куни колхозимиз давлатга 4100 тоннадан ортиқ пахта сотиб, йиллик планнинг бажарилгани ҳақида рапорт берди.

Бу йил колхозимиз аъзолари юз берган табиий қийинчиликларни енгиб, 1500 гектар майдоннинг ҳаммасида мўл ҳосил етиштирдилар. Бу ишда деҳқонларимизга техника ҳақиқий кўмакчи бўлди. Асосий майдонлардаги ғўза қатор оралари узунасига ҳамда кўндалангига ишланди. Механизаторларимиз ишнинг сифати учун астойдил курашдилар.

Колхозимизда етиштирилган ҳосилни йиғиб-териб олишга пухта ҳозирлик билан киришилди. Теримнинг дастлабки кунлариданоқ кўпмингкилограммчилар ҳаракати авж олдирилди. Ҳозиргача юзлаб моҳир теримчиларимиз 8—10 тоннадан пахта териб қўйдилар.

Теримни машиналаштириш соҳасида бу йил колхозимизда бир қадар олға қадам ташланди. Умумий ҳосилнинг 417 тоннаси «зангори кема»лар ёрдамида териб олинди. Моҳир механик-ҳайдовчилардан Озода Маматова, Эргаш Қўрғонбоев, Тошпўлат Норматов ўртоқлар ўз агрегатлари бункерларидан 80—110 тоннадан пахта тўкдилар.

Партия ва ҳукуматимиз ўзбек пахтакорлари олдига ҳосилдорликни йил сайин ошириш вазифасини қўймоқдалар. Колхозимизнинг ватанпарвар меҳнаткашлари бу шарафли вазифани ҳал этиш йўлида жонбозлик кўрсатиб ишламоқдалар. Ҳозир хўжалигимизда давлатга яна 50 тонна пахта сотиш учун иш қизитиб юборилди.

А. ОРТИҚОВ,

Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозининг раиси.

Ю. ТОЛИПОВ,

колхоз партия ташкилотининг секретари.

ФАНИМИЗ ТАЯНЧИ

Жонажон партиямиз Марказий Комитетининг Пленумида мамлакатимиз экономикасини янада ривожлантириш, халқлар фаровонлигини тағин ҳам яхшилашдек муҳим масалалар муҳокама қилинди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев Пленумда сўзлаган катта нутқида **«Фан ишлаб чиқаришга таянмай туриб ривожлана олмайди. Ишлаб чиқариш фанга таянмай туриб ривожлана олмайди, шу сабабли бу икки куч бир-бири билан маҳкам боғланган бўлиб, бири иккинчисини бойитади ва бири иккинчисини самарали қилади»** деб жуда тўғри фикрни ўртага ташлади. Албатта фанимиз ишлаб чиқаришга қанчалик яқин бўлса, унинг олиб борган илмий тадқиқоти шунчалик унумли, фойдали бўлади. Республикамиз олимлари, илмий лабораторияларнинг раҳбарлари Пленумда олдинга сурилган, айниқса совет техникаси тараққиётига доир материалларни якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар.

Ғ. УМАРОВ,

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Физика-техника институтининг директори, физика-математика фанлари кандидати.

ЯГОНА МАРКАЗ

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумида қилган докладида Ўрта Осиёда Ирригация ва совхозлар қурилиши Бош бошқармаси тузиш зарурлиги таъкидланади. Бундай органни тузишнинг аҳамияти ғоят катта.

Суғориладиган деҳқончилик районларида табиатни ўзгартириш соҳасидаги ишларнинг ҳажми мислсиз даражада ўсган ҳозирги шароитда сув хўжалиги қурилишидаги куч ва маблағларни марказлаштириш сўзсиз тўғри тадбирдир. Буни Ўзбекистон, Тожикистон ва Қозоғистон территориясида жойлашган ерларни ўзлаштирувчи «Главголодностепстрой» мисолида ҳам кўриш мумкин. Мирзачўлни совет пахтачилигининг янги районига айлантириш учун курашда уч республиканинг куч-ғайратини бирлаштириш қурилишнинг рационал схемаларини қўлланишга, моддий ва меҳнат ресурсларидан энг самарали фойдаланишга имкон берди. Сув хўжалиги қурилишига раҳбарликни марказлаштириш туфайли Мирзачўлда ҳар хил гидротехника иншоотлари ва совхоз посёлкалари барпо этишда ҳамма ишларни кенг ва комплекс индустрлаштириш учун қулай шарт-шароит вужудга келди. Ишни ана шу тахлитда ташкил этиш натижасида яхши иқтисодий кўрсаткичларга эришилганлиги, янги ерларни ўзлаштириш учун қилинган харажатларни қурилиш жараёнида қоплашга муваффақ бўлинганлиги тасодифий бир ҳол эмас.

Ўрта Осиёда барча сув хўжалиги қурилишини бирлаштирадиган ягона марказ тузилиши суғориладиган деҳқончилик районларида пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантириш учун жуда катта аҳамиятга эга бўлади.

А. ТОИРОВ,

«Главголодностепстрой» бошлиғининг ўринбосари.

Ўртоқ А. ОРТИҚОВ.

Ўртоқ Ю. ТОЛИПОВ.

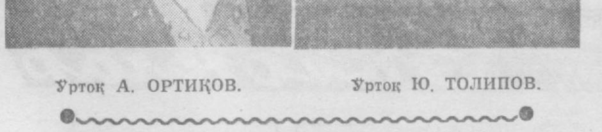

24 НОЯБРГАЧА

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Ишлаб чиқариш бошқармалари	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Қоп-қанорсиз ташиш
Тошкент	**0,03**	**107,14**	**145,02**
Янгийўл	0,13	98,14	118,42
Янгиер	0,20	79,38	96,57
Чирчиқ	0,10	77,46	96,70
Сирдарё	0,19	62,63	86,08
РАЙОНЛАР			
Қуйи Чирчиқ	**0,11**	**120,48**	**128,93**
Оржоникидзе	**0,03**	**102,26**	**141,34**
Юқори Чирчиқ	**0,02**	**100,20**	**100,54**
Чиноз	**0,04**	**100,08**	**130,27**
Ўрта Чирчиқ	0,11	89,14	108,59
Янгийўл	0,23	88,75	111,22
Янгиер	0,25	82,26	103,81
Пискент	0,08	82,07	98,40
Бекобод	0,15	76,04	88,85
Бўка	0,14	75,47	104,52
Сирдарё	0,17	70,26	100,09
Оққўрғон	0,07	62,80	77,29
Комсомол	0,18	61,57	81,36
Гулистон	0,22	49,87	65,89
Область бўйича	**0,15**	**79,38**	**100,12**

СОЦИАЛИЗМНИНГ ЁРҚИН ЙЎЛИДАН

С. ЛУВСАН

Мўғулистон Халқ Республикасининг СССР даги Фавкулодда ва Мухтор Элчиси

□ □ □

Бу воқеа 1924 йил 26 ноябрда бўлган эди. Мамлакатнинг пойтахтида тўпланган Буюк халқ хурали Мўғулистонни халқ республикаси деб эълон қилди ҳамда биринчи конституцияни қабул қилди. Шундан бери орадан ўттиз саккиз йил ўтди. Халқимиз ҳаётида шундай бир давр келдики, бу даврда, мўғуллар мақоли билан айтганда, ватанга боқиб, бахтингга эса қувониб тўймайсан. Мўғулистон Халқ Республикаси социализм қурилишини тугалламоқда!

Халқимиз босиб ўтилган йўлга назар ташларкан, янги турмуш қуришда ўзи эришган муваффақиятлар билан ҳақли равишда фахрланади. Халқ ҳокимияти йилларида мамлакатда жуда катта социал-иқтисодий ўзгаришлар амалга оширилди. Мўғулистон капиталистик тараққиёт босқичини четлаб ўтиб, феодализмдан социализмга ўтиб олди. Республиканинг бутун экономикасида социалистик ишлаб чиқариш муносабатлари тантана қилди.

Мўғул халқи ўз партиясининг раҳбарлиги остида илгари қолоқ бўлиб келган ва қорамол билан машғул бўлган мамлакатни индустриал-аграр мамлакатга айлантирди. Ҳозирги вақтда Мўғулистон Халқ Республикасида 305 қишлоқ хўжалик бирлашмаси, 28 давлат хўжалиги мавжуд. Давлат ўттиз олтита машина-чорвачилик станциясини ташкил қилди. Қишлоқ хўжалигини техника билан қуроллантиришда бизга Совет Иттифоқи катта ёрдам кўрсатмоқда. Шуни айтиш кифояки, фақат 1958 йилдан кейинги давр ичида давлат хўжаликларини тракторлар билан таъминлаш 3,5 марта ошди, комбайнлар билан таъминлаш эса 4,6 марта кўпайди.

Арат хўжаликларини тўла кооперативлаштириш натижасида мамлакат экономикасининг олға қараб тез ривожланиши учун кенг перспективалар очилди. Халқ хўжалигининг асосий соҳаси ҳисобланган чорвачилик билан бир қаторда деҳқончилик ҳам тез ривожланиб бормоқда. СССР ҳамда унинг мутахассисларининг ёрдами билан ўн минглаб гектар қўриқ ерлар ўзлаштирилди. Бунинг натижасида атиги уч-тўрт йил мобайнида мамлакат аҳолисининг унга бўлган эҳтиёжини ўзимизда ишлаб чиқарилган маҳсулот ҳисобидан таъминлашга эришдик. Бу йил Мўғулистон йигирма миллион пудга яқин дон йиғиштириб олди.

Партия ва ҳукумат миллий саноатни ривожлантиришга жуда катта эътибор билан қарамоқдалар. Биринчи бешйилликда саноат маҳсулотининг йиллик ўсиши 2,4 процентни, иккинчи бешйилликда 13,1 процентни, учйиллик мобайнида эса (1958—1960) 17,9 процентни ташкил этди. Эндиликда мамлакатимиз фақат енгил ва озиқ-овқат саноатигагина эга бўлиб қолмай, балки оғир индустриянинг ёқилғи-энергетика, кон саноати ва бошқа жуда кўп муҳим соҳаларига ҳам эгадир.

Бундан бир неча йиллар илгари Мўғулистон Халқ Республикасининг ўз қурилиш индустрияси йўқ эди. Ҳозир эса бундай саноат вужудга келтириляпти. Йирик ёғоч тилиш, фанер ва ғишт заводлари, темир-бетон буюмлари ҳамда йирик панелли уйлар тайёрлайдиган корхоналар қурилиб бўлди. Қурилиш материаллари саноати ишлаб чиқараётган маҳсулот 1960 йилда 1952 йилдагига нисбатан 23 марта кўпайди.

Мўғулистон Халқ Республикасида ҳозирги замон транспортининг ҳамма соҳалари ҳозир мавжуд. Ҳаво, темир йўл ва автомобиль тармоқлари, шунингдек энг янги техника билан жиҳозланган телеграф ҳамда радио алоқаси шулар жумласидандир. Мўғулистон темир йўлининг юк обороти кейинги беш йил ичида тонна-километр ҳисобида 23,5 процент ўсди.

Ҳозирги Мўғулистонда қурилиш ишлари кенг қулоч ёйган. Янгидан-янги заводлар, фабрикалар, электр станциялари ва бошқалар барпо қилинаётир. Дархон районидаги жуда катта қурилиш мамлакатимизда авж олган улкан яратувчилик ишлари ҳақида ёрқин тасаввур беради. Бу ерда СССР нинг ёрдами билан энг йирик саноат комплекси: йилига бир миллион тоннага қадар қувватга эга бўлган кўмир карьери, юз минг киловаттгача қуввати бўлган ТЭЦ, етмиш беш километр узунликдаги юқори вольтли электр узатиш линияси, темир йўл шохобчаси, ёғочсозлик заводи, кислород станцияси, темир бетон буюмлари цехи, элеватор барпо қилинаётир. Ҳозирги замон социалистик шаҳри қурилмоқда. Бу шаҳар ўзининг катталиги жиҳатидан Улан-Батордан кейин иккинчи ўринда туради.

Саноат ва қишлоқ хўжалигининг гуриллаб ўсиши билан бир қаторда, фан, маданият, санъат ҳам тез ривожланиб бормоқда. Мўғулистон Халқ Республикаси студентларнинг сони жиҳатидан ҳар минг кишига ҳисоблаганда Франция, Германия Федератив Республикаси, Туркия ва Ҳиндистон сингари капиталистик давлатларга етиб олди ҳамда улардан ўзиб кетди. Ҳозир бизда ҳар олти кишидан бири мактабда таълим олмоқда. Учинчи бешйиллик планда бутун мамлакатда еттийиллик умумий мажбурий таълимни амалга ошириш назарда тутилмоқда.

Халқимизнинг Мўғулистон халқ-революцион партияси раҳбарлиги остида қўлга киритган революцион ютуқлари ва ғалабалари Мўғулистон Халқ Республикасининг янги конституциясида қонун билан мустаҳкамлангандир. Бу конституция 1960 йил июлида Буюк халқ хурали томонидан қабул қилинган.

Ҳозир мўғул халқи партиянинг XIV съезди қарорларини бажариш учун жуда катта куч-ғайрат билан меҳнат қилмоқда. Бу съезд халқ хўжалигини ва мамлакат маданиятини ривожлантиришнинг 1961—1965 йилларга мўлжалланган бешйиллик планини тасдиқлади. Бу планнинг амалга оширилиши Мўғулистон Халқ Республикасида социализмнинг моддий техника базасини яратиш йўлида олға қараб қўйилган катта қадам бўлади.

Мўғулистон Халқ Республикасининг меҳнаткашлари партия белгилаб берган планларни амалга ошира бориб, қардош халқлар билан алоқалар ва ҳамкорликни кенгайтирмоқдалар. СССР билан ҳамда жаҳон социализм системасининг ҳамма мамлакатлари билан ҳамкорликни мустаҳкамлаш мўғул давлати сиёсатининг асосий ва ўзгармас йўлидир.

Ю. Цеденбал ва Ж. Самбу Октябрь революциясининг қирқ беш йиллиги кунида Н. С. Хрушчев ва Л. И. Брежнев ўртоқларга юборган табрикларида бундай деб ёзган эдилар: **«Халқимизнинг улуғ совет халқи билан дўстлигини биз ўзимизнинг катта ютуғимиз, барча муваффақиятларимизнинг ҳамда социализм қурилишида бундан кейинги ютуқларимизнинг ишончли гарови деб биламиз».**

Мўғулистон Халқ Республикасининг Иқтисодий Ўзаро Ёрдам Кенгашига аъзо бўлиб кирганлиги социалистик қурилиш суръатларини янада тезлаштиради. Мўғулистон Халқ Республикаси учун иқтисодий тараққиётда социализмнинг илғор мамлакатларига етиб олиш ва сўнгра уларга тенглашишда реал имкониятларни вужудга келтиради.

Биз эришган ҳамма муваффақиятлар ва ғалабалар шунинг учун ҳам қўлга киритилдики, Мўғулистон халқ-революцион партияси марксизм-ленинизмни мамлакат шароитига мослаштириб ижодий тарзда қўлланмоқда, 1957 ва 1960 йилларда бўлиб ўтган Москва кенгашларининг Декларацияси ва Баёнотидаги қоида ва хулосаларга амал қилмоқда. Ана шу ҳужжатларга содиқ бўлган бизнинг партиямиз миллатчилик ва шовинизмнинг ҳар қандай кўринишларига қарши изчил кураш олиб бормоқда, ўз сафларининг бирлигини мустаҳкамламоқда.

Шу йил сентябрь ойида Мўғулистон халқ-революцион партияси Марказий Комитетининг III пленуми бўлиб ўтди. Пленумда Тумур-Очирнинг антипартиявий ҳатти-ҳаракатлари қаттиқ танқид қилинди. Тумур-Очир шахсга сиғиниш оқибатларига қарши курашиш ниқоби остида партиямизнинг халқ ҳокимияти йилларида қўлга киритилган муваффақиятлар ва ғалабаларга эришувдаги ролини камситган эди. Тумур-Очир Мўғулистон Халқ Республикаси тараққиётининг ўзига хос хусусиятларини эътиборга олмай, ишдаги фақат салбий томонлар ва хатоларни атайин бўрттириб кўрсатди, мўғул халқи босиб ўтган йўлни нотўғри талқин қилди, партияга ва Мўғулистон Халқ Республикасининг ишчилар синфига қарши бўҳтонларга йўл қўйди. Марказий Комитетнинг III пленуми Тумур-Очирнинг ажратувчиликдан иборат ҳатти-ҳаракатларини кескин қоралаб, мамлакатдаги ташкилотчилик ва тарбиявий ишлар савиясини янада юқори кўтаришни, кадрларнинг сиёсий чиниқишига кун сайин эътибор беришни, уларнинг ишчанлик қобилиятларини такомиллаштиришни талаб қилди. Пленум қарорлари Мўғулистон Халқ Республикасининг коммунистлари ва барча меҳнаткашлари томонидан якдиллик билан маъқулланди.

Мўғул халқи ўзининг марксчи-ленинчи партияси раҳбарлигида барча қийинчиликларни мардона енгиб ўтиб, тинчлик ва ёппасига қуролсизланиш учун актив равишда кураш олиб бормоқда. Мўғул халқининг ўз мамлакатида социализм қурилишини тугаллашдан иборат тарихий вазифани муваффақиятли бажариш учун ишончи комилдир.

Суратда: «Пахтакор» футбол чиларидан бир группаси.

В. Салов фотоси.

ФУТБОЛ МАСТЕРЛАРИ

«Пахтакор» ишқибозларининг кўнгли жойига тушди. Севимли команда фахрли олтинчи ўринни эгаллаб, коллективнинг ўн бир аъзоси СССР спорт мастери юксак номини олишга сазовор бўлди. СССР футбол федерацияси президиумининг 21 ноябрдаги қарори билан мастерлик значеги Ю. Пшеничников, М. Шарипов, О. Моторин, В. Суюнов, В. Қаҳҳоров, В. Мухин, Б. Абдураимов, Х. Раҳматуллаев, В. Тажиров, И. Тазетдинов ва Ю. Беляковга топширилади. Мамлакатимиздa «Пахтакор» билан тенгдош ҳеч бир команда бундай катта ғалабага эриша олган эмас. Шунинг учун ҳам пахтакорчиларни 1962 йилги футбол мавсумининг қаҳрамонлари деб ҳисобламоқдалар. Қуйида ана шу қаҳрамонлар ҳақида команда старший тренери **Александр Келлер** қисқача ҳикоя қилади:

Юрий Пшеничников — 1940 йилда туғилган. Тошкент физкультура институтининг III курс студенти, олти йилдан бери футбол билан шуғулланади, «Пахтакор» командасига Тошкентнинг «Меҳнат резервлари» коллективидан ўтган. Жуда ҳам меҳнатсевар. Мана икки йилдирки, Юра «Пахтакор» дарвозасини муваффақият билан қўриқлаб келмоқда. Дарвоза қўриқчимизнинг маҳорати ўйиндан-ўйинга ўсиб бораётир. Ишонамизки, Ю. Пшеничниковнинг спорт келажаги ҳали олдинда.

Мақсуд Шарипов — 1940 йилда туғилган, физкультура институтининг III курс студенти. Футбол билан 1955 йилдан бошлаб «Спартак» жамиятида шуғулланабошлаган. «Пахтакор»да у 1958 йилдан бери ўйнайди. Унинг икки мавсумни дублёрлар составида ўтказганлиги беҳуда кетмади. Мақсуднинг асосий составда ўнг ҳимоячи вазифасини бажариши қонуний ҳодиса бўлди. Мақсуд жуда яхши ва дилкаш ўртоққина эмас, команданинг ишончли ҳимоячиси ҳамдир. Унинг меҳнатсеварлиги, матч вақтида ўз рақибига ўйин бермаслиги ва шерикларига ёрдам қилиши ўз самараларини кўрсатди. М. Шарипов ҳали ёш. Унинг ҳам спорт келажаги олдинда.

Олег Моторин — 1937 йилда туғилган. Физкультура институтининг студенти. Тошкентдаги Армия спорт клубининг секциясида футбол билан шуғулланабошлаган. У ҳақда мен изоҳнинг ҳожати йўқ, дейишни истайман. Негаки, Олегнинг номи жуда ҳам оммалашиб кетган. Олег марказий ҳимоячи ўрнида яқиндагина ўйнай бошлади. Бироқ у бу вазифани аъло даражада бажараётир. Унинг ўйин интуицияси, юксак техника билан қуролланганлиги, тўпни жуда тез олиб кетиши, ўйин вақтида бутун кучини ишга солиши—буларнинг ҳаммаси Моторинга қонуний шараф келтирди. Сенинг номинг ҳурмат билан тилга олинади ва буни сен қадрлашинг керак, Олег.

Виктор Суюнов — 1937 йилда туғилган. 1962 йил физкультура институтини тамомлади. Ўн йилдан ортиқроқ вақтдан буён футбол билан шуғулланади. «Пахтакор» командасига «Меҳнат резервлари» коллективидан ўтган. Викторнинг ўйини тамошабинларга у қадар ёрқин кўринмаса ҳам бу камтар ҳимоячи команда учун бебаҳо фойда келтиради. У команданинг ҳамма аъзолари ичида яхши баллга эга. Рақибларнинг қанот ҳужумчиларигина Суюновга қарши ўйнаш қанчалик қийин эканлигини биладилар. Актив позицияни тўғри танлаш, тўпни ёпишиб рақибидан олиб қолиш, якка олишувда рақибига ютқазиб қўймаслик учун интилиш — Суюновнинг характерли сифатларидир.

Валерий Мухин — 1938 йилда туғилган. Физкультура институтининг II курс студенти. Унинг спорт биографияси Ашхободда бошланган. «Пахтакор»га у 1961 йилда Совет Армиясидан демобилизация қилингач келган.

Дублёрлар составида ўйнар экан, ўзини мустаҳкам ва тиришқоқ ярим ҳимоячи сифатида кўрсатди. Валерий асосий составда ўтган йил мавсум охирида ўйнай бошлади. Ўшанда унинг ҳал қилувчи голи командага иккита муҳим очко келтирди. Бу мавсумда Валерий бир текисда ўйнади. Унинг ишчан ва серғайратлилигига ҳавас қилса бўлади.

Вильгельм Қаҳҳоров — 1938 йилда туғилган. Физкультура институтидаги тренерлар мактабида шуғулланади. Унинг мамлакат терма олимпиада командасига кандидатлиги билан биз фахрланамиз. «Пахтакор» командасида В. Қаҳҳоров иккинчи марказий ҳимоячи вазифасини бажаради. У Моториннинг шериги ҳисобланади. Унинг масъулиятли вазифаси рақибларнинг хавфли ҳужумчисини ушлаш ва айни чоқда команданинг ҳужум ҳаракатларини қувватлашдан иборат. Бу топшириқни у қандай бажарганлигини Қаҳҳоровнинг «Динамо» (Москва), «Шахтер» ва «Молдова» командаларига урган тўпидан ҳам кўрса бўлади.

Берадор Абдураимов — 1943 йилда туғилган. Физкультура институтининг 2-курс студенти. Команданинг энг ёш ўйинчиси. Совет Иттифоқининг ёшлар терма командасида ўйнаган. Берадор беш йилдан буён футбол билан шуғулланади. Дастлаб у марказий ҳужумчи бўлиб, кейин қанот ҳужумчиси вазифасида ўйнади. У яхши ўйин интуициясини эгаллаган. Айни чоқда яхши дриблер ҳамдир. Унинг қаттиқ зарби рақиб дарвозабонини доим хушёр туришга ундайди. Б. Абдураимов бу мавсумда энг кўп — 8 та тўп урди. Унинг ёшлиги ва қобилиятини ҳисобга олиб айтиш мумкинки, Берадорнинг келажаги порлоқ.

Ҳамид Раҳматуллаев — 1942 йилда туғилган. Физкультура институтининг 3-курс студенти. 6 йилдан бери футбол ўйнайди. Ҳамид камтарин ўртоқ, аълочи студент ва яхши футболчидир. Асосий составда у кўп ўйнамаган бўлса ҳам, унинг ўйинлари тамошабинларда ёрқин таассурот қолдирди. Ўйлайманки, Раҳматуллаев футболда ўзининг юксак чўққисига чиқмаган бўлсада бунга, шубҳасиз, эришади.

Владимир Тажиров — 1940 йилда туғилган. Бу йил физкультура институтини тамомлади. «Пахтакор»га у Суюнов билан бирга «Меҳнат резервлари»дан ўтган. Володя командамизда энг универсал футболчи. У ҳимояда ҳам, ярим ҳимояда ҳам, ҳужумда ҳам бир хил муваффақият билан ўйнайди. Бу йилги мавсумда унга энг масъулиятли вазифа — команданинг диспетчерлиги топширилди. Ёшлиги, етарли тажрибага эга бўлмаганлигига қарамай В. Тажиров ўз вазифасини тўла бажарди. Вазминлик, ҳужумни ривожлантиришда бош йўналишни тўғри танлай олиш, тўп билан осон ишлаш, техник жиҳатдан чиройли — фойдали ўйнаш қобилияти уни бошқалардан ажратиб туради.

Юрий Беляков — 1937 йилда туғилган. Бу йил физкультура институтини тамомлади. Илгари «Пахтакор» ёшлар футбол мактабида шуғулланган, кейин «Меҳнат резервлари»да ўйнаган. «Пахтакор» командасида у уч мавсумдан буён чап қанот ҳужумчиси бўлиб ўйнамоқда. Жуда ҳаракатчан ва чарчамас бу футболчи майдоннинг турли жойларида кутилмаганда пайдо бўлади. Юра қарши қанотда ҳам, марказда ҳам ўйнайди. Лозим бўлганда ярим ҳимоячилар ва ҳатто ҳимоячиларга ҳам ёрдамга етиб келади. Футбол ишқивозлари Беляковни тиниб-тинчимас футболчи сифатида зўр ҳурмат қиладилар.

Идгай Тазетдинов. Команданинг ветерани, капитанимиз Идгай Борисовичнинг туғилган йили ҳақида гапириб ўтирмаймиз. Унинг ёшлик ғайратини неча марталаб гувоҳи бўлгансиз-у. Идгайнинг номи «Пахтакор»нинг ташкил топиши ва ғалабаларни қўлга киритиши билангина эмас, балки ўзбек футболининг кейинги ўн йиллик тарихи билан боғланган. Тазетдиновнинг командадаги роли чиндан ҳам бебаҳодир. Капитан қаерда иш пачава бўлса ўша ерда ҳозир бўлади. У ҳамма вақт юксак маҳоратини намойиш қилиб, мураккаб ўйин шароитларини жуда яхши тушунади. Идгай орқали биз тренерлар ўзимизнинг ўйин установкамизни, тактик планимизни амалда татбиқ қиламиз. Кўплар Тазетдинов ўйиндан чиқди, деб уни бевақт запасдагилар қаторига қўшиб қўядилар. Лекин бу катта хатодир. Унинг бу мавсумдаги ўйинлари қайтадан ёшариб бораётган серғайрат футболчиларни эслатади.

ЦИРК

Тошкент давлат циркида украин цирки артистларининг гастроллари бошланди. Меҳмонларнинг тамошалари тошкентликларда катта қизиқиш туғдирмоқда. Суратларда: (юқоридан пастга) чавандозлар Соболевскийлар; акробатлар Галанкина, Фоменко, Белов; ҳаво гимнастлари Криленколар.

А. Палехов фотолари.

УЧУВЧИНИНГ ЖАСОРАТИ

МОСКВА, 22 ноябрь. (ТАСС мухбири). Учувчи капитан Иван Куницин мислсиз мардлик кўрсатди: У 68 соат давомида стихияга қарши кураш олиб борди, шу вақтнинг кўпроқ қисмини муздек сувда ўтказди ва ғолиб чиқди.

... Бу воқеа 3 ноябрда рўй берди. Куницин учиб борган реактив самолетнинг бошқарув аппарати ишдан чиқиб қолди. Самолет пастга қараб тошдек думалаб туша бошлади. Машинани горизонтал ҳолатга келтириш мақсадидаги ҳамма уринишлар беҳуда бўлди.

Команда пунктидан:

— Катапультани ишга солинг! — деб буйруқ берилди.

Учувчи самолетни бошқариш системасини ишга солиш учун яна бир марта қилган уриниши муваффақиятсиз бўлиб чиққандан сўнг қизил ричагни босди.

Буларнинг ҳаммаси очиқ денгиз устида юз берди. Сувга жуда яқин келиб қолганда Куницин парашютдан қутилди ва муздек совуқ сувга чўкиб кетди. Қутқазиш жилети уни сув устига итариб чиқарди. Пуфлаnадиган қайиқ автоматик суратда газ билан тўлди. Жасур учувчи ана шу қайиққа тушиб, уни қирғоқ томонга ҳайдай бошлади. Эшкаклар йўқ эди ва у қўллари билан эшди. Учувчининг стихияга қарши кураши қарийб уч сутка давом этди.

Туман ва булутларнинг паст бўлиши қўмондонлик томонидан ўтказилган қидиришларга халақит берди. Орада 68 соат ўтгандан кейингина учувчининг жанговар дўстлари катерда юриб, уни топиб олдилар, вертолет учувчиси капитан Александр Савенко эса қаҳрамонни катта ерга элтиб қўйди.

Самолет денгиз устида аварияга учраган вақтдаги мураккаб шароитда мардлик, саботматонат ва сабр-қаноат кўрсатганлиги учун учувчи ўртоқ И. Т. Куницин СССР Олий Совети Президиумининг шу йил 22 ноябрдаги Фармонига мувофиқ Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди.

Иван Куницин С. М. Киров номидаги Ҳарбий медицина академиясининг клиникасига келтирилди ва бу ерда унга медицина ёрдами кўрсатилди.

Ҳозир учувчи соғаётир.

УЮШҚОҚЛИК БИЛАН

Оржоникидзе районидаги Қўйлиқ посёлкасида кўчаларга шағал ётқизиш, уларни асфальтлаш, ариқ четларига дарахт кўчатлари ўтқазиш ишлари қизғин тус олиб кетди. Қисқа вақт ичида посёлкадаги Охунбобоев номли кўчага 1200 кубометр, Собир Раҳимов ва Жданов кўчаларига 600 кубометр, Проектная ва Височовольтная кўчаларига 1000 кубометр шағал солиниб текисланди. Кўчаларга шағал ташиш ва ётқизишда ҳамда асфальт қилишда посёлкага қарашли 4, 39-автобаза ишчи ва хизматчиларининг ҳиссаси катта бўлди. Посёлка марказида қурилган «Андижанец» сув насоси, Комсомольская шоссеси, Қўйлиқ маданият уйи атрофидаги 3 километр масофагача бўлган дарахт, гул кўчатларига ҳамда 30 хўжаликка бемалол сув етказиб бермоқда.

И. РУСТАМОВ,
А. МИРЗААҲМЕДОВ.

Обуначилар кўпаймоқда

Пойтахтимизнинг Октябрь районидаги 75-саккиз йиллик мактаб коллективи республикамизда чиқадиган газета ва журналларга 1963 йил учун обуна бўлишни яхши ўтказмоқда.

Мактаб ўқитувчилари, шунингдек ўқувчилар ҳозирга қадар 20 хилдан ортиқ, ёки, бошқача қилиб айтганда, 254 сўмлик газета ва журналларга обуна бўлдилар. «Ўқитувчилар газетаси», «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока», «Тошкент ҳақиқати» ва бошқа газеталарга айниқса қизиқиш катта.

Мактабда обуначилар сонини янада ошириш юзасидан қизғин иш олиб борилаётир.

Р. ҲАСАНОВ.

БИЗНИНГ КАЛЕНДАРЬ

УЛУҒ ИСПАН ДРАМАТУРГИ

Улуғ испан гуманист ёзувчиси Лопе де Веганинг жаҳон классик адабиётига қўшган ҳиссаси жуда каттадир. Унинг пьесалари жаҳондаги барча театр саҳналарида ҳамон қўйилиб келаяпти.

Лопе Фелис де Вега Карньо бундан 400 йил аввал, 1562 йилнинг 25 ноябрида Мадридда ўртаҳол дворян оиласида туғилди. Ёшлигиданоқ у илмуфанга қизиқди, поэзияни жон-дили билан севди. У отасининг вафотидан кейин ўқишини ташлаб, бой аристократлар ҳузурида шахсий секретарь бўлиб ишлашга мажбур бўлди.

Қобилиятли де Вега ўнбир ёшидаёқ рим ёзувчиси Клавдианнинг «Прозерпинанинг ўғирланиши» асарини таржима қилди. 13—14 ёшларидан бошлаб ўзи мустақил равишда комедиялар ёза бошлади. Тез орада бутун мамлакат бўйлаб у шоир ва драматург сифатида шуҳрат қозонди. Лопе де Вега машҳур драматург бўлишига қарамай оғир ҳаёт кечирди ва 1735 йилда вафот этди.

Лопе де Веганинг адабий мероси жуда бой бўлиб, у ёзган роман, новелла, поэма, шеър, пьесаларнинг сон-саноғи йўқ, лекин у асосан драматург бўлиб танилди. Улуғ испан драматурги 1500 га яқин пьеса ёзган бўлса-да, бизгача улардан 500 таси етиб келган.

1615 йилда буюк испан ёзувчиси, машҳур «Дон Кихот» асарининг автори Сервантес мана шундай деб ёзган эди: «Ажойиб туғма талант пайдо бўлди ва у театр империясининг мутлоқ ҳокимига айланди». Бу сатрларнинг ўзиёқ гениал ёзувчи Сервантеснинг Лопе де Вега ижодига нақадар юксак баҳо берганлигини кўрсатиб турибди.

Драматургнинг «Фуенте Овехуна» («Қўзи булоқ»), «Севилья юлдузи», «На ўзига эмас, на бировга», «Танца ўқитувчиси», «Вамислан беваси», «Кўза кўтарган қиз» каби пьесалари ғоят зўр маҳорат билан ёзилган.

«Фуенте Овехуна» («Қўзи булоқ») драмасида Испаниянинг Фуенте Овехуна қишлоғида 1476 йил 23 апрелда бўлган деҳқонлар қўзғолони акс эттирилган. Ўзбек тамошабинлари бу пьесани Муқимий номли республика музикали драма театри саҳнасида зўр мароқ билан тамоша қилмоқдалар. Улуғ испан гуманист ёзувчиси яшаб, ижод этган даврдан буён бир неча йиллар ўтган бўлса-да, унинг асарлари ҳамон яшамоқда. Совет китобхонлари унинг драмаларини ўқиб, буюк драматург номини зўр ҳурмат билан тилга олмоқдалар.

А. ҲОДИЕВ.

КИШИЛАРИМИЗНИНГ ФАЗИЛАТИ

Ҳалоллик

Яқинда Тошкент юк тушириш станциясига Москвадаги Ногин номли фабрикадан 30223- рақамли контейнер келтирилди. Бу контейнер 3- мебель фабрикаси адресига юборилган эди.

Фабрикада контейнер очилгач, ичидан 3003 метр дермантин (мебель устига ишлатиладиган материал) борлиги қайд этилган накладная чиқди. Склад мудири Николай Алексеевич Черников билан ишчи Йўлдош Зуннунов ўртоқлар дермантинларни бирма-бир кўздан кечирдилар. Маълум бўлишича, у 3003 эмас, 3103 метр экан. Бухгалтерияга юборилган счётда ҳам 3003 метр деб ёзилган эди.

Склад мудири ўртоқ Н. А. Черников дарҳол акт тузиб, ортиқ чиққан 100 метр дермантинни ҳужжатлаштирди ва бухгалтерияга топширди. Фабрика маъмурияти соф виждонли кишилар — Н. А. Черников ва Й. Зуннунов ўртоқларга ташаккур эълон қилди.

Т. НАЖМИЙ.

ОБ-ҲАВО

Бугун Тошкент шаҳрида ва Тошкент областида булут кам бўлади, ёғингарчилик бўлмайди. Эрталаб Тошкентда 11—13, областда 10—15, кундузи Тошкентда 0—2, областда эса 0—5 даража совуқ бўлади.

ТОШКЕНТ ОБ-ҲАВО БЮРОСИ.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

— Кам кўсак терасан деб танқид қилишгани-қилишган Ахир бу ишда ҳам «Ҳа!» degани туяга мадад эканини билишмаганидан доғман.

— Ахлатни бу ерга тўкманг, штраф қилишади.
— Мендан жарима олишмайди, ўзим санитария комиссиясининг аъзосиман.

Хўш, бунисига нима дейсиз?

А. Холиқов ишлаган расмлар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Халқаро аҳвол

«ЛЕНИН БЕЛГИЛАБ БЕРГАН ЙЎЛДАН»

СОФИЯ, 23 ноябрь. (ТАСС). Болгария матбуоти КПСС Марказий Комитети Пленумининг ишини кенг ёритишни давом эттирмоқда. Бугунги газеталар КПСС Марказий Комитети Пленумининг материалларини «Ленин белгилаб берган йўлдан дадиллик билан», «Партия раҳбарлигини яхшилаш соҳасидаги таклифлар тамомила қўллаб-қувватланмоқда», «Совет экономикасини янада тез юксалтириш йўлидаги улуғвор тадбирлар» деган сарлавҳалар остида эълон қилдилар. Газеталар СССР экономикасини ривожлантириш ва халқ хўжалигига партия раҳбарлиги масалалари ижодий тарзда муҳокама қилинаётганлигини таъкидламоқдалар.

«Народна армия» газетаси бундай деб ёзади: «Н. С. Хрущевнинг доклади асосли ва равшан, чунки бу докладда қўйилган масалаларни турмуш мантиқи тақозо қилади. Шу Пленумнинг қарорлари бир, икки ёки беш йил учунгина аҳамиятга эга бўлиб қолмайди. Шу нарсани ишонч билан айтиш мумкинки, Пленум қарорлари 20 йиллик планни бажариш учун ва Совет Иттифоқида коммунизм қуриш учун ғоят катта роль ўйнайди».

СССР УЧУН ВИСТАВКА

ВАРШАВА, 24 ноябрь. (ТАСС). Варшавадаги В. И. Ленин музейи СССР учун «Ленин Польшада» деган виставка ташкил қилади.

Польша матбуот агентлигининг хабар беришича, виставканинг кўпчилик экспонатлари ҳозирдаёқ тўпланган, бадиий жиҳатдан безатилган. Виставка икки қисмдан — ҳужжатли-тарихий ва бадиий қисмлардан иборат бўлади. Биринчи қисмда Лениннинг 1912—14 йилларда Польшада бўлиши билан боғлиқ ҳужжатлар қўйилади. Виставканинг бадиий экспозицияси Польшанинг кўпгина таниқли рассомларининг плакатлари ва график асарларидан, болалар чизган суратлардан ва почта маркаларидан иборат бўлади.

Виставка экспонатлари Москвадаги В. И. Ленин Марказий музейига декабрь ойининг бошида етказиб берилади.

ЯМАНДА ЖАНГЛАР

ҚОҲИРА, 23 ноябрь. (ТАСС). Саод шаҳри районини ишғол қилиб турган Бирлашган Араб Республикаси парашютчи қўшинлари 21 ноябрда Саудия Арабистонидан Яман территориясига ўтиб олган ёлланма аскарларнинг катта отрядини тор-мор келтирди, деб хабар беради МЕН агентлигининг мухбири. Ёлланма аскарлар катта талафот кўрдилар ва Америкада ишлаб чиқарилган кўп қурол-яроғларини жанг майдонида қолдириб чекиндилар.

Қўмондонлик вакили бу жанг Яманнинг шимолий чегараларида уч кун давом этган жим-житликдан сўнг ёлланма аскарлар билан бўлган биринчи жанг эканлигини айтди.

ФРАНКОЧИЛАРНИНГ ЎЗБОШИМЧАЛИГИГА ҚАРШИ

Бутуниттифоқ касаба союзлари Марказий Совети баёнот эълон қилиб, франкочи сиёсий полициясининг ўзбошимчалигига қарши Совет Иттифоқининг миллион-миллион меҳнаткашлари номидан қатъий норозилик билдирди ҳамда Хулиан Гримаунинг ва сиёсий фаолиятлари учун қамоққа олинган бошқа кишиларнинг дарҳол озод қилинишини, забастовкаларда қатнашганлик учун репрессиялар қўлланишнинг тўхтатилишини талаб этди.

Совет меҳнаткашлари, дейилади баёнотда, ўз ҳаётий манфаатлари учун, демократик эркинликлар ва касаба союз ҳуқуқлари учун мардлик билан курашаётган Испания меҳнаткашларига қардошларча бирдамликларини изҳор қиладилар ва уларга бу адолатли курашда муваффақият тилайдилар. (ТАСС).

ГДР ҲУКУМАТИНИНГ НОРОЗИЛИГИ

БЕРЛИН, 24 ноябрь. (ТАСС). Ғарбий Берлинда қонунга хилоф суратда ишлаб турган ғарбий герман маъмурий судида 29 ноябрда нацизм даврида таъқиб қилинган кишиларнинг бирлашмаси устидан суд бошланиши керак. Германия Демократик Республикаси ҳукумати гитлерчиларга қарши коалицияда қатнашган 28 давлатга юборган ноталарида гитлерчилар режимига қарши чиққан кишиларнинг таъқиб қилинишига ёки уларнинг ҳуқуқлари камситилишига йўл қўймасликка чақиради. Германия Демократик Республикаси Ҳукумати Ғарбий Берлинда ҳали оккупацион ҳуқуқларга эга бўлиб келаётган АҚШ, Англия ва Франция ҳукуматларига юборган ноталарида Германия Демократик Республикаси территориясида жойлашган ва Ғарбий Германиянинг қисми бўлмаган Ғарбий Берлинда бу иғвогарлик судининг ўтказилишига қарши қатъий норозилик билдиради.

Реклама ва эълонлар

Телевизор

25 НОЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 12.00 — **Физкультура билан шуғулланинг,** 12.20 — **Инглиз тили дарси,** 13.00 — **Ким энг кучли?** (болалар учун қўғирчоқ фильми), 13.20 — **Йўлбарс** номли бадиий фильм.

Ўзбек тилида: 14.35 — **Пионер машъаллари** (мактаб ўқувчилари учун телевизион очерк).

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар,** 18.15 — **Концерт** (Тошкент телевидение студияси ҳузуридаги эстрада ансамбли ижросида).

Ўзбек тилида: 18.45 — **Қўзи булоқ** (Муқимий номли театрдан, буюк испан драматурги Лопе де Вега туғилган куннинг 400 йиллиги муносабати билан), танаффус вақтида — **Телевизион янгиликлар.**

Рус тилида: 21.45 — **Уғирланган бомба** номли бадиий фильм, фильмдан сўнг — **Реклама ва эълонлар.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.45 — **«Дўстлар» фильми қандай суратга олинди** (мактаб ўқувчилари учун), 19.25 — **Харидор китоб буюради** (илмий-оммабоп фильм), 19.35 — **Зигмунд Колосовский** номли бадиий фильм.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/XI да эрталаб **Доктор Айболит,** кечқурун **Риголетто,** 27/XI да **Зайнаб ва Омон.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/XI да кундуз **Ҳамза,** кечқурун **Тобутдан товуш,** 27/XI да **Номус.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/XI да **Қўзи булоқ** (билетлар сотилган).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

25 ноябрда

Ўзбек давлат филармонияси халқ чолғу асбоблари оркестрининг

КОНЦЕРТИ

Ўзбекистон ССР халқ артисти **Комилжон Отаниёзов,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Коммуна Исмоилова,** солистлардан **Сора Шукурова, Мунаввар Давлатова, Тўхта Алихўжаева, Неъмат Қулабдуллаев, Баҳром Мавлоновлар** қатнашади.

Концерт кеч соат 7 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

Бугун ва ҳар куни

УКРАИНА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ

ва Удмуртия АССРда хизмат кўрсатган артист

ИВАН КУДРЯВЦЕВНИНГ

ажойиб айиғи **Гоша** билан

ГАСТРОЛЛАРИ

Цирк майдонида қизиқчилардан **Байда, Копит, Кравцов** ва **Казаченколар** томоша давомида қатнашади.

Билетлар эрталаб соат 11 дан сотилади.

Якшанба куни 3 марта томоша кўрсатилади (кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари—25885. Партия турмуши бўлими — 26232 Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият саноат ва транспорт бўлимлари —33786. Секретариат — 34808. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31936. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 14145. Нашр. Р. 1731.